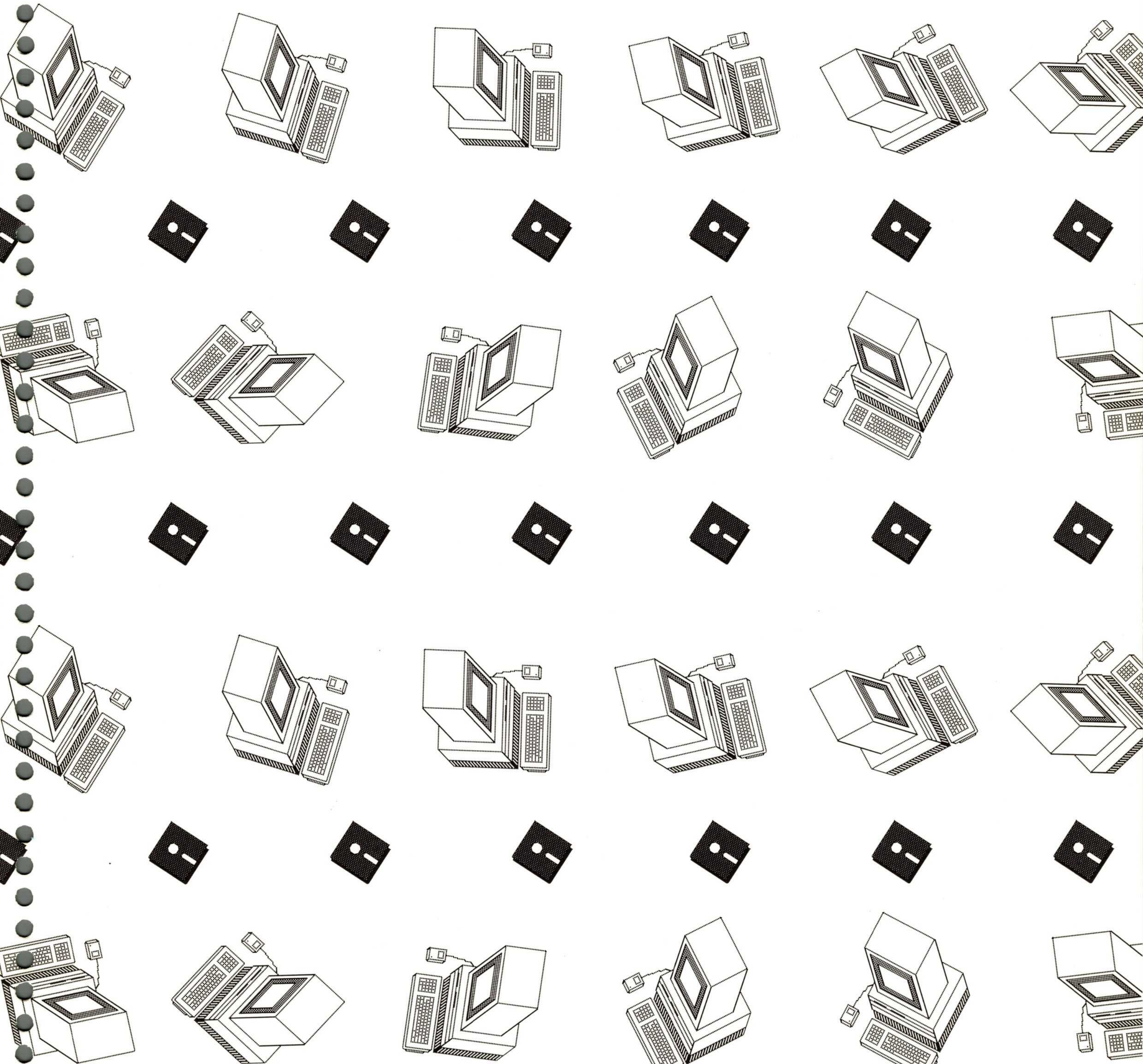
Materials per a l'assignatura d'Informàtica

Llibre segon

Materials per a l'assignatura d'Informàtica

Llibre segon

Aquests materials van adreçats a donar suport al desenvolupament de les assignatures següents:

- Informàtica de Segon Cicle d'Ensenyament Secundari.
- Crèdits variables de Primer Cicle d'Ensenyament Secundari.
- EATP de segon i tercer de BUP.
- Informàtica Bàsica de FP.

Autoria:

- Del tema "El Sistema informàtic" n'és autor en Joan Berga i Reixach.
- El tema "Tractament de Taxtos" ha estat elaborat per Antoni Bach i Plaza i Joan Berga i Reixach utilitzant, entre altres, els materials de formació del Programa d'Informàtica Educativa.
- La revisió i coordinació del conjunt de materials ha estat efectuada per Jordi Orgué i Bella.

La realització ha estat a càrrec de l'Aula d'Edició Electrònica i Infografia de l'Institut Politècnic "Esteve Terradas" de Cornellà del Llobregat. Per a la seva confecció s'han utilitzat les aplicacions Framework, PageMaker, Illustrator'88 i Freehand, sobre les màquines Bull Micral i Apple Macintosh. S'han tret proves en una Laserwriter II NTX, i els fotòlits s'han obtingut en una filmadora Linotronic amb RIP de Postscript sobre materials Agfa.
Cal agraïr molt especialment l'especial deferència que ha tingut la casa HARTMANN SA, de Cornellà, per l'obtenció dels fotòlits.

Imprès a: Copisteria Dit i Fet - 788 49 90 - 08221 TERRASSA
Dipòsit legal: B-28751-90

EL SISTEMA INFORMÀTIC (7)

TRACTAMENT DE TEXTOS (21)

PRÀCTIQUES DE TRACTAMENT DE TEXTOS (49)

ALTRES EXERCICIS FRAMEWORK (109)

El sistema informàtic

1. Introducció

En el tema anterior "La informació i el seu tractament", havíem dit que la informàtica és la ciència i la tècnica del tractament automàtic de la informació. Aquest tractament es fa mitjançant un **sistema informàtic**.

Un **sistema informàtic** és el conjunt d'eines (físiques i lògiques, tangibles i intangibles) que es fan servir per al tractament de la informació. Notem, doncs, que en un sistema informàtic podem distingir dos grans apartats:

- Hardware (mitjans de tractament)
- Software (mètodes de tractament)

2. Part material (Hardware)

El **hardware** és el conjunt de màquines i instruments que formen part del sistema informàtic. És la part material del sistema.

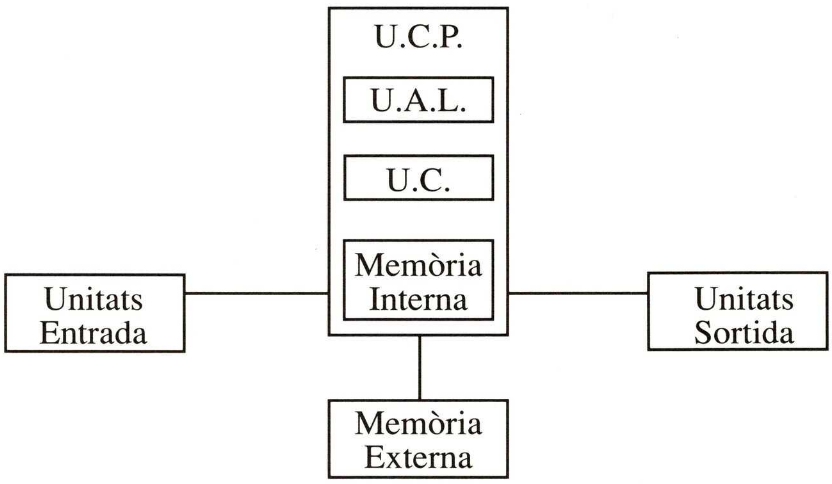
Un **ordinador** és una màquina o un conjunt de màquines per al tractament automàtic de la informació.

2.1. Parts d'un ordinador

En un ordinador podem distingir les següents parts:

a) Unitat Central de Procés

b) Unitats perifèriques o Perifèrics:

2.2. Unitat Central de Procés

La **Unitat Central de Procés** (U.C.P.) és la part de l'ordinador que realitza el tractament de la informació. És el cervell de l'ordinador que executa els programes i controla tot el sistema.

Consta de tres parts bàsiques:

- Unitat de Control
- Unitat aritmètica i lògica
- Memòria Principal

La **Unitat de Control** (U.C.) és la que s'ocupa de controlar i coordinar el conjunt d'operacions que cal realitzar per fer el tractament de la informació.

S'encarrega d'interpretar les instruccions que formen el programa emmagatzemat a la memòria i de donar les ordres corresponents a la resta de components de l'ordinador.

Les principals funcions de la U.C. són:

- Extreu de la memòria principal la nova instrucció a executar.
- Analitza aquesta instrucció i estableix les connexions elèctriques necessàries per poder-la executar.
- Extreu de la memòria principal les dades implicades en la instrucció.
- Si s'escau, passa aquestes dades a la U.A.L. per al seu tractament.
- Si la instrucció proporciona noves dades, són guardades a la memòria principal.
- Per últim queda preparat per extreure una nova instrucció de la memòria principal.

La **Unitat Aritmètica i Lògica** (U.A.L.) és la que realitza les operacions matemàtiques i lògiques amb les dades que rep de la U.C., seguint les seves instruccions.

Aquestes dues unitats situades en un circuit integrat formen el **microprocessador** de l'ordinador.

La **Memòria Principal** és el lloc on es guarden el programa (conjunt d'instruccions a executar) i les dades, així com les dades intermitges i els resultats.

Hi ha dos tipus de memòria: ROM i RAM

La **memòria ROM** (Read Only Memory) és una memòria només de lectura, on el fabricant grava les instruccions bàsiques per al funcionament de l'ordinador, principalment les d'engegada.

La **memòria RAM** (Random Acces Memory) és una memòria de lectura i escriptura, és a dir, pot ser llegida i gravada pel microprocessador. Es el lloc on es guarden els programes i les dades que s'entren en un ordinador. Aquesta memòria és volàtil, això vol dir que quan s'apaga l'ordinador es perd el seu contingut. Per això convé guardar la informació (programes i dades) en la memòria auxiliar.

La capacitat d'aquesta memòria es mesura per la quantitat de caràcters o octets que pot emmagatzemar. Per exemple, la memòria dels ordinadors de l'escola és de 640 Ko., és a dir, uns 640.000 caràcters aproximadament.

2.3. Perifèrics

Els **perifèrics o unitats perifèriques** són les unitats que van connectades a la U.C.P. i que permeten, per exemple, l'entrada de dades, la sortida de resultats i el seu emmagatzematge.

Podem distingir tres grans tipus de perifèrics:

- Unitats d'entrada
- Unitats de sortida
- Unitats d'emmagatzematge

2.3.1. Unitats d'Entrada

Les **unitats d'entrada** són els perifèrics que serveixen per entrar el programa i les dades a la memòria de l'ordinador.

Alguns exemples d'unitats d'entrada són: teclat, ratolí, llapis òptic, tauleta digitalitzadora, etc.

El **teclat** d'un ordinador és semblant al d'una màquina d'escriure, amb algunes tecles complementàries.

El **ratolí** és una eina pensada per treballar còmodament amb programes per dibuixar o en ambients de "menús de persiana" i "iconos". Cada vegada s'està generalitzant més el seu ús.

La **tauleta digitalitzadora** serveix per entrar de forma molt còmoda dibuixos.

El **llapis òptic** és com una mena de bolígraf capaç de llegir informació codificada d'una forma especial com, per exemple, el codi de barres que porten tots els productes del mercat.

2.3.2. Unitats de sortida

Les unitats de sortida són els perifèrics que serveixen per presentar a l'exterior els resultats del procés.

Exemples de perifèrics de sortida són: monitor, impressora, plotter, etc.

Un **monitor** és semblant a un televisor, fins al punt que, en alguns casos, es preveu la seva utilització en lloc d'un monitor. Les característiques diferencials entre els diferents tipus de monitor són:

a) Dimensions de la pantalla del monitor, que normalment s'expressen en polzades, com en els televisors.

b) Definició: es refereix al nombre de punts gràfics (pixels) per pantalla.

La definició dels equips compatibles depèn de l'adaptador de gràfics incorporat. Els més comuns són: 720x350 punts en mode text monocrom, 720x348 punts en mode gràfic monocrom Hèrcules, 640x200 punts en mode gràfic CGA, 640x350 punts en mode gràfic EGA i 640x480 punts en mode gràfic VGA. El nombre de línies i columnes habituals és de 25 línies per 80 columnes.

La **impressora** serveix per obtenir la informació resultant (textual o gràfica) en suport paper.

Les característiques principals d'una impressora són:

- Velocitat: entre 50 i 300 caràcters per segon.
- Caràcters per línia: en lletra normal oscil.la entre 80 i 132.
- Amplada del paper: entre 25 i 40 cms.
- Alimentació: pot ser per tracció (paper continu amb forats laterals) o per fricció (paper qualsevol).

Altres característiques a tenir en compte són: "buffer" de memòria, tipus de lletra, nombre d'agulles del capçal, alimentador de fulls, etc.

El tipus d'impressora més usada amb els microordinadors és la **impressora d'agulles**, en la qual el capsal està format per un cert nombre d'agulles que fan impacte sobre la cinta amb tinta, donant caràcters formats per punts.

Aquest tipus d'impressora té l'inconvenient de fer fressa, ja que la impressió es fa per impacte.

D'altres tipus d'impressores són: tèrmiques, magnetogràfiques, injecció de tinta, làser, de margarida, de línia, etc.

Els **plotters** s'usen per obtenir resultats gràfics de qualitat. Dibuixen en el paper amb uns plumins.

2.3.3. Unitats d'emmagatzematge

Les unitats d'emmagatzematge són els perifèrics que serveixen per guardar programes i dades. Per això també s'anomenen unitats de memòria externa.

Exemples d'aquests perifèrics són: unitats de disc, de cinta, tambor magnètic, etc.

Tots aquests perifèrics es basen en la mateixa tècnica que les cintes de música. Es a dir, es tracta d'un suport, que pot ser de plàstic o metall, recobert d'una

capa magnètica sobre la qual es grava la informació. Hi ha dos tipus de disc: disc flexible i disc dur.

Bàsicament un disquet flexible consisteix en un cercle de plàstic especial, recobert d'una capa magnètica i posat dins una funda que li serveix de protecció.

Hi ha tres mides de disquets flexibles: 3.5, 5.25 i 8 polzades. Actualment són majoritaris els disquets de 5.25, però la tendència sembla apuntar cap a un augment dels més petits.

En un disc s'ha de tenir en compte la densitat de gravació, que es refereix a la quantitat d'informació per unitat de superfície.

El "**formateig**" d'un disc consisteix en què el sistema operatiu el divideix en anells concèntrics (anomenats pistes). Al mateix temps, els anells queden dividits en trossos com si fos un pastís. Cada tros s'anomena sector. Així, doncs, el disc queda dividit en pistes i sectors.

Depenent del sistema operatiu, en un disquet pot ser diferent el nombre de pistes, el nombre de sectors per pista, així com la quantitat d'informació per sector. Concretament l'actual sistema operatiu MS-DOS prepara els disquets amb 40 pistes, 9 sectors per pista i 512 octets per sector.

El sector és la unitat mínima que es grava o llegeix d'un sol cop. És a dir, el sistema operatiu opera sector a sector.

El **disc dur** és un disc de metall amb una capa magnètica, posat dins una caixa metàl.lica tancada per evitar l'entrada de pols. En general el disc dur, també anomenat disc fix, està fixat a l'ordinador. Darrerament, però, se n'han inventat que es poden extreure i, per tant, transportables d'un ordinador a un altre.

Les principals diferències amb els disquets flexibles són:

- la capacitat (des de 20 a 300 Mo.).
- la velocitat de transmissió (molt superior).
- la fiabilitat (degut al fet d'estar tancats).

2.4. Classificació dels ordinadors

Els ordinadors es poden classificar segons les seves capacitats. Les principals característiques diferencials són:

- Velocitat de càlcul.
- Velocitat de transferència de dades.

- Tamany de la memòria principal.
- Nombre d'usuaris que pot atendre.

Segons aquestes característiques podem distingir:

- Grans ordinadors (MAIN FRAME)
- Miniordinadors
- Microordinadors

El **Main Frame** és un ordinador de grans dimensions i que pot servir simultàniament a desenes d'usuaris.

Actua a gran velocitat i necessita d'una gran capacitat de memòria. S'utilitza principalment en la gestió de grans empreses o bé per resoldre problemes científics especialment complexos.

Amb ells es realitzen, per exemple, els càlculs de les òrbites dels satèl.lits, càlculs d'enginyeria per estructures complexes. En el camp de la gestió podem citar la seva utilització en entitats bancàries i en registres civils per la gran quantitat de dades que han de tractar.

El **Miniordinador** té una velocitat i potència menor i pot servir a diversos usuaris. Normalment s'usen en la gestió d'empreses petites o de tipus mitjà.

El **Microordinador** és una màquina basada en un únic microprocessador i, generalment, utilitzada per un sol usuari, encara que això últim està deixant de ser cert ja que els microprocessadors són cada vegada més potents i capaços d'atendre diversos usuaris.

En aquesta categoria de microordinadors podem distingir entre ordinadors professionals i ordinadors domèstics.

Els **microordinadors professionals** es basen de microprocessadors de 16 o 32 bits, molt potents i ràpids, que permeten fer aplicacions professionals. Els més complets inclús poden competir amb alguns miniordinadors.

Els **microordinadors domèstics** són més senzills i la seva utilització es veu restringida, degut a la seva poca capacitat de memòria i potència, quasi exclusivament, a videojocs, petits programes educatius, comptabilitat domèstica, etc.

3. Part lògica (Software)

3.1. Introducció

El concepte **software** es refereix a l'aspecte no material d'un ordinador. En termes generals, es refereix als programes que la màquina pot interpretar i executar. Es a dir, al conjunt de programes que s'utilitzen en un ordinador.

Un **programa** és un conjunt d'instruccions que donem a l'ordinador per indicar-li les coses que ha de fer.

Sabem que un ordinador tracta informació i que aquesta ve representada per dades. Així, doncs, en un sistema informàtic, a més dels programes, hi trobarem els **arxius de dades**. Convé distingir clarament els arxius que són programes executables dels arxius de dades, no executables, i que només es poden fer servir conjuntament amb algún programa.

Per exemple, un programa que sigui un processador de textos és un programa executable, i els documents que escrivim amb ell, són arxius de dades, que només podem manipular amb el programa de processament de textos.

Tipus de programes:

- Sistemes operatius
- Llenguatges de programació
- Programes d'aplicació general
- Programes professionals

3.2. Sistemes Operatius

Un **sistema operatiu** és un conjunt de programes imprescindibles per a l'ús de l'ordinador, que s'encarreguen d'assignar i controlar els recursos de l'equip, entenent com a tals: la memòria, els canals d'entrada i de sortida, els perifèrics, etc. El sistema operatiu gestiona la comunicació entre la màquina i els usuaris a través dels perifèrics.

Hi ha molts sistemes operatius diferents però, entre els microordinadors, alguns s'han imposat sobre els altres. En un principi cada marca de microordinador tenia el propi sistema operatiu, la qual cosa feia els equips incompatibles, és a dir, que els programes d'un ordinador no podien executar-se en un altre. Després va nèixer el sistema operatiu anomenat CP/M, que fou adaptat per diverses cases i es va fer molt popular per als ordinadors de 8 bits. En aparèixer els microprocessadors de 16 bits, la casa Microsoft va crear el sistema operatiu **MS-DOS**. La companyia d'ordinadors IBM el va adoptar. Actualment és el més difós i ha donat lloc al terme "**PC-compatible**".

Podem distingir dos tipus de sistemes operatius, segons puguin atendre un únic o diversos usuaris:

- Monousuari: CP/M, CP/M-86, MS-DOS,...
- Multiusuari: TURBO-DOS, OASIS, UNIX, XENIX, OS/2,...

3.3. Llenguatges de programació

3.3.1. Introducció

Un **llenguatge de programació** és un programa o un conjunt de programes que serveixen per escriure d'altres programes, els quals, per la seva banda, ens permeten donar instruccions a l'ordinador. A grans trets podriem dir que els llenguatges de programació tradueixen les ordres que volem donar a l'ordinador, a un llenguatge entenedor per a la màquina.

Precisament, segons siguin més pròxims a la màquina o a l'home, els llenguatges de programació es classifiquen en:

- de **baix nivell**: llenguatge màquina, llenguatge assemblador

- d'**alt nivell**: basic, pascal, logo, etc.

3.2.2. Llenguatge màquina

Un ordinador necessita una sèrie d'ordres molt concretes per tal de realitzar les diferentes tasques que li encomanem. Ara bé, per la forma com estan construïts els ordinadors, les úniques instruccions que la màquina pot entendre són combinacions de zeros i uns (en general s'han triat grups de 8, 16 o 32 bits). Per exemple, la instrucció de sumar podria ser 00101101. En principi, doncs, l'única manera de comunicar-se amb l'ordinador és mitjançant aquest llenguatge intern propi de la màquina, anomenat, precisament, **llenguatge màquina**. Els primers ordinadors es "programaven" amb aquest llenguatge. Hi havia, per tant, una enorme diferència entre el llenguatge humà i el llenguatge de comunicació amb la màquina.

Programar en llenguatge màquina presenta dos greus inconvenients: per una banda és lent, difícil i molt feixuc; per l'altra, la combinació de zeros i uns que forma cada instrucció elemental varia d'una màquina a una altra. Es a dir, el llenguatge màquina és propi de cada ordinador. Seguint amb l'exemple d'abans, la instrucció de sumar pot ser 00101101 en una màquina i 01011010 en una altra. Per això un programa escrit per a un ordinador no serveix per a una altre.

Per resoldre aquests dos greus problemes es varen crear uns llenguatges de programació de tal manera que la codificació d'instruccions es realitzi de

forma semblant al llenguatge parlat i, així, es faciliti al màxim la tasca de programar.

3.3.3. Llenguatge assemblador

Tal com deiem en el punt anterior calia inventar uns llenguatges de programació que fessin més fàcil la tasca de programar. Un primer pas s'aconsequí amb els **llenguatges assembladors**, els quals representen cada instrucció elemental de la màquina per un codi mnemotècnic d'unes poques lletres, que és molt fàcil de recordar. Ara bé, com que aquest nou llenguatge no l'entén la màquina, calen uns programes traductors, anomenats assembladors, que realitzen la traducció del llenguatge assemblador a llenguatge màquina, és a dir, converteixen les instruccions escrites en codi mnemotècnic a llistes de zeros i uns, que la màquina entén.

Tots els llenguatges assembladors usen instruccions equivalents a les instruccions elementals de la màquina. Per tant, també són propis de cada màquina i els programes escrits per a una no serveixen per a una altra.

3.3.4. Llenguatges d'alt nivell

De cares a fer més fàcil la programació i que un mateix programa servís per a màquines diferents, es crearen uns llenguatges, anomenats d'**alt nivell**, cada vegada més allunyats de la màquina i més semblants al llenguatge natural. Les instruccions dels llenguatges d'alt nivell són molt diferents de les instruccions elementals de les màquines, fins a l'extrem que per realitzar el procés indicat per una instrucció d'alt nivell és necessari usar moltes instruccions elementals de la màquina. Vet aquí una diferència molt important entre els llenguatges d'alt nivell i els assembladors. Les instruccions d'alt nivell, a diferència de les d'un assemblador, no es corresponen amb una instrucció màquina sinó amb moltes.

Com en el cas de l'assemblador, per tal que l'ordinador entengui les ordres escrites en un llenguatge d'alt nivell fan falta uns programes, anomenats **traductors**, que tradueixen les instruccions en llenguatge d'alt nivell a llenguatge màquina.

Hi ha dues menes de **programes traductors**: intèrprets i compiladors, que es diferencien per la forma d'actuar.

Els **intèrprets** tradueixen el programa instrucció a instrucció i a mesura que són traduïts s'executen. Val a dir també, que si cometem un error de sintaxi en escriure el programa, l'intèrpret el detecta quan l'executa i ens avisa perquè el passem a corregir. Es un dels grans avantatges que presenten els llenguatges d'alt nivell interpretats.

Els **compiladors** tradueixen el programa enter a llenguatge màquina i s'obté un programa compilat que s'executa posteriorment. El programa en alt nivell s'anomena **programa font**. El programa compilat (en llenguatge màquina) s'anomena **programa objecte**.

Per treballar amb un llenguatge d'alt nivell compilat, que són la majoria, s'han de fer els següents passos:

1) Editar el programa font, és a dir, escriure'l.

2) Compilar el programa font amb la qual cosa obtindrem el programa objecte.

3) Manar, sempre que ens interessi, l'execució del programa objecte.

Des dels inicis de la informàtica s'han desenvolupat molts llenguatges d'alt nivell. Vegem-ne alguns dels més importans que s'usen actualment:

FORTRAN (Formula Translator)

Fou desenvolupat per IBM l'any 1.954. Pensant per a aplicacions de tipus científic i tècnic; es caracteritza per la seva rapidesa en els càlcucs. Treballa únicament de forma compilada.

COBOL (Common Busines Oriented Language)

Va aparèixer l'any 1.959, i fou el primer llenguatge d'alt nivell dedicat a aplicacions de gestió. Les seves característiques són, precisament, el tractament de cadenes de caràcters i les operacions pròpies de les tasques administratives.

BASIC (Beginners All purpose Simbolic Instruction Code)

Fou creat els anys 1963-1964 a la Universitat de Darmoutch. Fou pensat com un llenguatge fàcil, d'ús general, és a dir, per a aplicacions científiques, tècniques i de gestió, i per a l'ensenyament de la informàtica. Actualment és un dels llenguatges més populars.

PL/1 (Program Language One)

Va ésser introduït a finals dels anys 60. Es útil per a qualsevol tipus d'aplicació. Només s'usa en grans ordinadors.

PASCAL

Fou creat pel matemàtic suís Niklaus Wirth l'any 1971 arran d'un canvi de mentalitat pel que fa a la programació i pensat per adaptar-se completament a la programació estructurada. Té ús general. Actualment està agafant molta popularitat.

RPG II (Report Language Generator)

Només serveix per a gestió. Està poc estès, però té una certa popularitat gràcies a la seva implementació en màquines de la companyia IBM.

LOGO

Fou creat pel professor Seymour Papert, a finals dels 60, al MIT (Institut de Tecnologia de Massachussetts). Té una component educativa molt important. Deriva del LISP, que és un llenguatge usat en els estudis de la intel.ligència artificial.

Altres llenguatges d'alt nivell que existeixen són:

Científics/Tècnics: ALGOL, APL, FORTH,...

Ús general: ADA, C,...

Especials: LISP, PROLOG

Aquests dos últims, són llenguatges de programació de tipus declaratiu mentre que tots els altres són de tipus imperatiu. Amb els **llenguatges de programació imperatius** hem d'indicar, pas a pas, tot el que ha de fer l'ordinador. En canvi amb els **llenguatges de programació declaratius** hem de donar fets i relacions, i és el propi llenguatge qui mira de treure conclusions.

3.4. Programes d'aplicació general

Els **programes d'aplicació general** són aquells programes desenvolupats per resoldre alguna aplicació molt comuna, o bé, que permeten ser configurats per resoldre diverses aplicacions sense necessitat d'escriure un programa específic per a cada una d'elles.

Hi ha molts programes d'aquest tipus en el mercat dels microodinadors que amb nom diferent tenen una filosofia similar. Alguns dels primers i dels que s'han fet famosos són:

- Wordstar: és un tractament de textos.

- VisiCalc: fou el primer full de càlcul.

- dBase II: per a la gestió de fitxers de dades.

Tots ells han donat lloc a noves versions o bé al naixement de programes de caire similar, que ofereixen, cada vegada, millors prestacions.

Exemples de programes actuals són: WordPerfect, Wordstar, Display Write, etc., entre els processadors de text; Lotus 1-2-3, Multiplan, Excel, etc., dins

els fulls de càlcul; dBase III, dBase IV, Paradox, Rbase, etc., com a bases de dades; Quattro, Gem Graph, etc., entre els programes de gràfics.

Actualment aquests diferents programes s'ajunten en el que s'anomena "Paquet integrat": un conjunt de programes que inclou un tractament de textos, un gestor de bases de dades, un full de càlcul, un editor de gràfics i un programa de comunicacions, que s'interelacionen entre ells i es poden passar de manera molt fàcil la informació que tracten. Així es poden fer cartes personalitzades, gràfics a partir de la base de dades, etc.

Exemples de paquets integrats són: Sèrie Assistant d'IBM, Open Acces, Framework, Symphony, Ability, Word, etc.

3.5. Programes professionals

En aquest apartat s'engloben tots aquells programes amb una aplicació específica per a una tasca determinada: programes de stock, nòmina, comptabilitat, facturació, càlcul d'estructures, càlcul estadístic, dibuix tècnic o artístic, programes d'autoedició, etc. Exemples: Nòmina, Facturació, Comptabilitat, Smartwork, AutoCad, Paint Brush, Page Maker, Ventura Publisher, etc.

Tractament de Textos

1. Introducció

1.1. Qué és un processador de textos?

Un **processador de textos**, també conegut per **tractament de textos**, és un programa o conjunt de programes que permeten utilitzar l'ordinador com una màquina d'escriure convencional, però amb tota una sèrie d'avantatges que anirem veient al llarg d'aquests apunts.

Alguns dels avantatges que ofereix un processador de textos són la possibilitat de corregir a la pantalla els errors, permetre segones i terceres versions de documents amb un esforç addicional reduït, poder guardar el document i recuperar-lo en un altre moment, etc.

Un processador de textos permet una forma de treball més còmoda i eficaç que la màquina d'escriure per a la immensa majoria de tasques. Tanmateix, no és perfecte. Si es vol escriure un sobre o omplir un únic imprès és millor fer-ho amb la màquina d'escriure.

1.2. Conceptes relacionats amb el processament de textos

Abans d'entrar a veure les característiques i les possibilitats del processador de textos del paquet integrat Framework, definirem una sèrie de conceptes relacionats amb aquesta activitat. Alguns d'ells són ben coneguts i la seva exposició s'ha de veure més com un repàs i com la posta en comú d'una sèrie de termes, que usarem en les següents pàgines i que, per tant, convé tenir clars.

D'una banda podem parlar de les diferents unitats que composen un text. Són: **caràcter**, **paraula**, **línia**, **paràgraf**, **pàgina** i **document**. Per document entendrem el conjunt del text que estem treballant amb el processador de textos. La resta de termes els suposem coneguts a partir del llenguatge quotidià.

D'altra banda, hi ha els anomenats paràmetres d'un text:

- els **marges**, que podem definir com les quatre parts exteriors, una per a cada costat del full de paper, no ocupades pel text. Podem parlar, doncs, del **marge superior**, del **marge inferior**, del **marge esquerre** i del **marge dret**.
- el **nombre de línies per pàgina**.
- la **longitud de la línia**.
- el **sangrat** dels paràgrafs.

2. Creació d'un document nou

2.1. Creació del document

Per crear un document nou cal seleccionar el menú **Crear**. Per fer això, prémer la tecla **<Ins>** i, si s'escau, desplaçar-se a aquest menú mitjançant les tecles de cursor → i ← , o bé, prémer alhora les tecles **<Ctrl>** i **<C>**.

D'aquest menú hem de seleccionar l'opció **Ventana en blanco/ de texto** utilitzant les tecles de cursor ↓ i ↑ . La tecla ↵ confirma l'elecció realitzada i crea el nou document. Recordem que també podem triar una opció d'un menú prement la inicial.

2.2. Nom del document

Després de les accions anteriors apareix a la pantalla una finestra en blanc emmarcada. A l'interior d'aquesta finestra, hi podrem teclejar el text que ens interessi. En el marc de la finestra cal fer constar el nom que s'assigna a aquest document. L'assignació d'un nom permet la seva identificació en el moment de gravar-lo en el disc, recuperar-lo del disc, etc.

El cursor està inicialment sobre el marc de la finestra. Per donar nom al document només cal teclejar aquest nom (*Per exemple*: CARTA) seguit de la tecla ↵ .

Observeu que, a la part inferior dreta de la pantalla, hi figura entre claudàtors el nom del document. La seva presència ens recorda que hi ha un document creat amb aquest nom i és molt útil quan s'està treballant simultàniament amb més d'un.

2.3. Entrada de text

La tecla <+> ens permet entrar a l'interior de la finestra on podem començar a teclejar el text desitjat. Un cop dins la finestra, s'ha de teclejar de forma similar a com es faria amb una màquina d'escriure convencional.

La diferència més important, al moment de teclejar, és el salt de línia: aquest es fa de forma automàtica en arribar al final de la línia. Per tant **NO** s'ha de prémer la tecla ↵ per passar d'una línia a una altra. Aquesta acció es reserva per indicar el final de paràgraf.

Una altra diferència és que si es tecleja damunt d'un text aquest no es destrueix, sinó que es desplaça cap a la dreta deixant espai per al nou text.

En començar a treballar, el text que estem teclejant s'observa a través d'una finestra. Podem prescindir d'aquest tipus de visualització mitjançant la tecla

<F9> (ZOOM), que amplia la finestra a tota la pantalla disponible. Aquesta situació és la més còmoda quan s'està treballant amb un únic document. Prement novament **<F9>**, que actua com un interruptor, es torna a la situació anterior.

El format del document està fixat d'entrada pel propi Framework. Ara bé, aquest format es pot canviar tal com veurem més endavant. S'ha de tenir en compte que aquest format repercutirà en la forma com el text apareixerà escrit a la impressora.

3. Gravació i recuperació d'un document

3.1. Gravació d'un document

Els documents amb què es treballa tenen dos tipus de suport: la memòria de l'ordinador, el contingut de la qual es perd quan es desconnecta, i el disc, on la informació roman i es pot recuperar posteriorment.

Framework manté tots els documents amb què s'està treballant a la memòria de l'ordinador. Per això, a més de gravar-los en el disc en acabar la sessió, és molt aconsellable fer-ho també durant la sessió amb una certa freqüència per evitar possibles pèrdues d'informació per causes accidentals.

La forma més simple de gravar és pitjant conjuntament les tecles **<Ctrl>** i ↵. També es pot fer amb l'opció **Almacenar y continuar** del menú **Disco**.

3.2. Recuperació d'un document

Per recuperar un document ja creat, s'ha de situar el cursor sobre la unitat de disc on es troba l'arxiu. Recordem que la relació d'unitats de disc es troba a la part superior dreta de la pantalla. Si el cursor està situat sobre algun document, la tecla **<Scroll Lock>** permet portar-lo sobre les unitats de disc.

Un cop seleccionada la unitat de disc, la tecla ↵ ens permet veure, a través d'una finestra, els arxius continguts en el disc. Prement <+> s'accedeix a l'interior de la finestra i amb les fletxes de cursor i se selecciona el document que interessa. Prement la tecla ↵ el document es recupera del disc. A la part inferior dreta de la pantalla hi figura el nom del document recuperat.

El document, un cop recuperat, es mostra en la forma com fou guardat per última vegada, obert o tancat sobre la taula. En aquest últim cas, i si el cursor està sobre el nom del document, la tecla ↵ l'obre i situa el cursor sobre el marc de la finestra que el conté. La tecla <+> permet l'accés a l'interior de la finestra per consultar el document, modificar-lo, etc.

4. Edició d'un text

4.1. Desplaçament sobre el text

Les fletxes de cursor permeten desplaçar-se a través de tot el text. Per desplaçar-se més ràpidament podem usar la tecla **<Ctrl>** en combinació amb les fletxes de cursor. Les tecles **<Home>**, **<End>**, **<PgUp>** i **<PgDn>** també faciliten aquesta tasca.

Generalment la llargada del text és superior a la llargada de la pantalla, per això només se'n pot veure una part. Les tecles que acabem d'anomenar permeten visualitzar una zona anterior o posterior a l'actual.

El següent quadre descriu les possibilitats de desplaçament dins d'una finestra de text:

Tipus de moviment	M30	M40	Moviment del cursor
Per caràcters	←	←	Un caràcter cap a l'esquerra
	→	→	Un caràcter cap a la dreta
Per línies	↑	↑	Va a la línia anterior
	↓	↓	Va a la línia següent
Per paraules	Ctrl ←	Ctrl ←	Selecciona la paraula anterior
	Ctrl →	Ctrl →	Selecciona la paraula següent
Per frases	Ctrl ↑	Ctrl ↑	Selecciona la frase anterior
	Ctrl ↓	Ctrl ↓	Selecciona la frase següent
Per paràgrafs	Ctrl PgUp	Ctrl RePág	Selecciona el paràgraf anterior
	Ctrl PgDn	Ctrl AvPág	Selecciona el paràgraf següent
Dins una línia	Home	Inicio	Va al principi de línia
	End	Fin	Va al final de línia
Per pantalles	PgUp	RePág	Va a la primera línia de la pantalla
			Va a la pantalla anterior
	PgDn	AvPág	Va a l'última línia de la pantalla
			Va a la pantalla següent
Per tot el document	Ctrl Home	Ctrl Inicio	Va al primer caràcter del document
	Ctrl End	Ctrl Fin	Va a l'últim caràcter del document

4.2. Correccions del text

La correcció d'un text escrit anteriorment pot consistir bàsicament en tres accions:

- afegir un text nou (inserir)
- canviar un text per un altre
- suprimir un text ja escrit

L'editor de Framework treballa inicialment en estat d'inserció. Això vol dir que si situem el cursor sobre un text escrit i teclegem un nou text, l'anterior no es destrueix, sinó que es desplaça per deixar l'espai necessari per inserir-hi el nou. Això fa que la tasca d'inserció sigui especialment senzilla, ja que el propi processador de textos s'encarrega de desplaçar el text existent, tot reestructurant les línies de la forma adequada.

Aquesta forma de treballar pot ser canviada mitjançant l'opció **Desactivar inserción** del menú **Edit**. En aquest cas, allò que teclegem s'escriurà damunt de la informació existent. Aquesta forma és, en molts casos, innecessària: és més idoni suprimir en primer lloc el text sobrer i inserir a continuació el nou.

Per suprimir un text concret es disposa de tres eines bàsiques. La tecla grisa ← esborra el caràcter situat a l'esquerra del cursor. La tecla **<Del>** esborra el caràcter situat sota el cursor. Si es vol esborrar una zona àmplia de text, existeix una manera més ràpida: Se selecciona la zona que cal esborrar mitjançant la tecla **<F6>** i s'esborra tota mitjançant la tecla **<Del>**.

En el cas que es vulgui esborrar tota una finestra, cal situar el cursor al marc de la finestra i prémer **<Del>**. No obstant això, el programa demana confirmació: això passa si tenim activada l'opció **Protección a borrado** del submenú **Opciones globales** del menú **Util**.

Si s'esborra accidentalment una informació i es desitja recuperar-la, obriu el menú **Edit** i seleccioneu l'opció **Cancelar**.

5. Diverses funcions i possibilitats del processador de textos

5.1. Format de la pàgina

La pàgina de text té unes característiques inicials que poden ser canviades. Per exemple, el marge esquerre d'escriptura és de 0 caràcters (no es deixa marge) i el marge dret és 65. Per tant, la longitud de la línia és de 65 caràcters. En el cas que estigui activada l'opció **Mostrar línea formato** del submenú **Opciones de texto** del menú **Texto**, a la part superior d'una finestra de text es visualitza la **línia de format**, que està formada per punts, [ ] que assenyalen els marges esquerre i dret, per triangles invertits que indiquen la situació del tabuladors per fer "sangrats" o alineaments i # que especifica el "sangrat".

Els paràmetres anteriors poden canviar-se mitjançant el menú **Texto**. Aquest menú permet accedir a les opcions **Margen izquierdo**, **Límite: Margen derecho**, **Párrafos: Sangrados** i **Anchura tabuladores**. Un cop seleccionada l'opció, cal confirmar-ho amb la tecla ↵ . A continuació s'ha d'entrar el valor desitjat i tornar a prémer ↵ .

Una altra manera de canviar els valors dels paràmetres, consisteix a modificar directament la **línia de format**, això s'aconsegueix a través de l'opció **Modificar línea formato** del submenú **Opciones de texto** del menú **Texto**, o prement simultàniament **<Ctrl><guió>**. A continuació, per modificar els paràmetres, desplaceu el cursor fins a la nova posició i llavors premeu la tecla corresponent (es donen instruccions a les dues últimes línies de la pantalla):

[	fixa marge esquerre.
]	fixa marge dret.
#	"sangrat".
Del	esborrar el tabulador.
=	defineix tabuladors equidistants.
Ctrl-Tab	afegeix un tabulador.
0	esborrar el marge esquerre i ajusta el "sangrat" a 0.

Per amagar la **línia de format**, desactiveu l'opció **Visualizar línea de formato** del submenú **Opciones de texto** del menú **Texto**.

Si les operacions anteriors es fan amb el cursor sobre el marc de la finestra, afecten tot el document. En canvi, si es fan des de dins del text, afecten únicament el paràgraf on hi ha el cursor.

5.2. Selecció d'una zona de text

Moltes de les opcions del processador de text precisen que es determini sobre quina zona han d'actuar. Així, per suprimir una zona àmplia de text, podem seleccionar-la i, posteriorment, suprimir-la mitjançant la tecla **<Del>**. Més endavant veurem noves accions on es fa molt útil aquesta fase de selecció: subratllar, moure o copiar blocs de text, etc.

Per seleccionar una zona de text, hem de situar el cursor al començament (o al final) del bloc, prémer la tecla **<F6>** que activa el procés de selecció i delimitar la zona mitjançant les fletxes de cursor. La zona que s'està seleccionant apareix sobreil·luminada. Una cop acabada la selecció, cal indicar-ho prement la tecla ↵ . A continuació podem realitzar l'acció específica que interessi: esborrar, subratllar, copiar, etc.

5.3. Tipus o estils de lletra. Subratllat del text

Es possible utilitzar el tipus de lletra **negreta**, *cursiva*, ~~rectificat~~ o subratllar paraules, frases, paràgrafs o qualsevol bloc de text. Per fer-ho hem d'usar les opcions **Negrita**, **Subrayado**, **Cursiva** o **Rectificado** del menú **Texto**.

Hi ha dues formes de fer-ho. Una consisteix a activar aquest tipus d'escriptura (accedint al menú i activant l'opció desitjada), escriure el text amb aquest tipus de lletra i, finalment, desactivar-la tornant a l'opció **Estándar**.

L'altra forma és adequada per actuar sobre un text prèviament escrit. Consisteix a determinar (seleccionar), mitjançant la tecla **<F6>**, la zona de text a modificar i, posteriorment, realitzar la modificació activant l'opció corresponent del menú **Texto**.

Es poden combinar tipus o estils de lletra, com cursiva i subratllat o negreta i rectificat; només cal activar els estils que volem combinar.

Per desactivar o treure els estils de lletra, seleccioneu (**<F6>**) el text desitjat, obriu el menú **Texto** i activeu l'opció **Estándar**; això desactiva tots els estils de lletra opcionals. En un text d'estil combinat, com negreta i subratllat, si voleu desactivar un estil, seleccioneu el text, obriu el menú **Texto**, seleccioneu l'opció d'estil a desactivar i premeu **<Del>**.

Per escriure text en forma de **superíndex** o de **subíndex**, seleccioneu el text que desitgeu canviar, obriu el menú **Texto**, activeu el submenú **Opciones de texto** i activeu l'opció **Arriba (Superíndice)** o **Debajo (Subíndice)**.

Per canviar l'estil de lletra d'una finestra, situeu el cursor al marc de la finestra i llavors trieu l'opció desitjada.

ULL! *No totes les impressores admeten tots els estils de lletra.*

5.4. Canvi de les lletres majúscules i minúscules i de la interlínia mostrada

Es pot canviar el text seleccionat de forma que totes les lletres siguin majúscules o minúscules o que les inicials siguin en majúscules. Per canviar el model de majúscules, cal seleccionar primer el text que desitgem canviar i llavors obrir el menú **Texto**, activar el submenú **Opciones de texto** i triar l'opció de majúscules que voleu.

Per canviar la interlínia d'un paràgraf o de molts, cal primer seleccionar-los i llavors obrir el menú **Texto**, activar el submenú **Opciones de texto** i triar l'opció **Espacio de interlínea** amb ↵ o bé amb <E> per recórrer cíclicament les opcions d'interlínia 1 per un espai senzill, 2 per doble espai i 3 per triple espai; quan aparegui el valor desitjat premeu **<->** o **<Esc>** per sortir del submenú.

5.5. Text ajustat als marges

La forma de treball inicial de l'editor és amb el text ajustat al marge esquerre, de manera que el marge dret té un perfil irregular. Aquesta situació es pot modificar, i podem ajustar al marge dret a l'esquerre o a ambdós costats. En aquest últim cas, el processador inclou blancs addicionals entre les paraules per aconseguir que el text quedi correctament ajustat a ambdós costats.

Les diferents opcions estan recollides en el menú **Texto** sota els noms de **Izquierda: Justificar**, **Derecha: Justificar** i **Justificar**.

Com ja s'ha comentat anteriorment, si s'activa alguna de les opcions anteriors amb el cursor situat en el marc del document, l'efecte de l'acció s'estén a tot el text. Si s'activa amb el cursor sobre una zona de text seleccionada, l'efecte només es limita a aquesta zona.

5.6. Recerca i substitució de paraules

La recerca d'una paraula determinada o la substitució d'una paraula per una altra són recursos utilitzats amb menys freqüència, però molt útils quan es necessiten.

Les opcions **Búsqueda** i **Sustitución** del menú **Local** faciliten aquesta tasca. Després de seleccionar l'opció adequada, s'ha d'entrar la paraula a buscar i, en el cas de substitució, aquella que l'ha de substituir.

Els símbols polivalents ***** i **?** són aplicables en aquest cas i poden ser molt útils en la realització del treball. El símbol **?** substitueix un caràcter arbitrari, i el símbol ***** substitueix un conjunt de caràcters qualsevol. Si posem **bo?a** busca paraules de quatre lletres que responguin a l'esquema donat (Ex.: boca, bola,

etc.). Si posem **bo*a** busca totes aquelles que comencen per bo i acaben en a (Ex.: bona, bodega, etc.). Ara bé, cal tenir cura en aquest tipus d'utilització, ja que l'* també pot incloure blancs, per la qual cosa textos com ara: "*bo*n dí*a*" també responen a l'esquema bo*a.

El Framework pot buscar text al qual s'han aplicat les opcions d'estil: **negreta**, **subratllat**, **cursiva**, **rectificat**, **superíndex**, **subíndex** i qualsevol combinació d'aquests estils. El procediment a seguir és activar l'opció **Búsqueda** o **Sustitución** del menú **Local** i introduir el text i llavors seleccionar la part de text que s'hagi d'aplicar estil, a continuació prémer simultàniament **<Ctrl><T>** per poder obrir un menú sota la línia d'edició i activar l'estil. A continuació seguir com en els altres casos.

En el menú **Local** hi ha un conjunt d'opcions que permeten concretar o determinar millor les funcions de recerca i substitució de text per exemple: **Ignorar mayúsculas**, **Etiquetas incluidas**, **Contenido incluido** i **Notas incluidas**.

5.7. Còpia i moviment de blocs de text

Un bloc de text pot ser traslladat d'una zona a una altra del document i inclús d'un document a un altre. També és possible realitzar un procés de còpia, amb la qual cosa el text continua en la posició original i, a més, en tenim una còpia en el lloc desitjat.

Per realitzar aquest procés, s'ha de seleccionar el text que es vol copiar o moure mitjançant la tecla **<F6>**. Posteriorment s'ha de prémer la tecla **<F7>** per moure o la tecla **<F8>** per copiar. Finalment s'ha de situar el cursor en el lloc on ha d'anar el text seleccionat i prémer ↵ per confirmar aquest destí.

5.8. Tallar i enganxar blocs de text

"Tallar i enganxar", permet seleccionar text i copiar-lo en una carpeta electrònica, on s'emmagatzemarà fins que es talli un altre text. Si es vol, es pot editar el text de la carpeta i el contingut de la carpeta es pot enganxar repetides vegades.

- Per tallar text i introduir-lo a la carpeta, seleccioneu-lo i premeu **<Shift><F7>** (tallar).
- Per enganxar text en el document (a partir del que es troba tallat i guardat a la carpeta), situeu el cursor en el lloc on desitgeu inserir el text de la carpeta i premeu **<Shift><F8>** (enganxar).
- Per editar el text de la carpeta, premeu **<Shift><F2>** (editar text carpeta). El text de la carpeta apareixerà a la línia d'edició de la part

inferior de la pantalla; un cop hàgiu editat el text, per acabar l'acció, cal prémer ↵ . O bé, per accedir a la pantalla complerta d'edició, premeu **<F9>** (Zoom), editeu la carpeta i, per acabar, premeu **<Esc>**.

Aquestes opcions són molt útils per copiar part d'una fórmula d'un cel·la a una altra dins d'un Full de Càlcul.

6. Impressió d'un document

Els documents que són a la memòria de l'ordinador poden ser escrits per la impressora. Per fer això, cal situar el cursor sobre el document que volem imprimir i, després, donar l'ordre d'impressió a través del menú **Imprimir**.

Concretament, l'opció **Comenzar** del menú **Imprimir** permet escriure directament el document que interessi. Després d'uns instants de preparació, la impressió comença. Cal tenir en compte que si el document és llarg, el procés de preparació i d'impressió pot durar alguns minuts. Ara bé, un cop acabada la preparació, el Framework permet seguir treballant mentre, simultàniament, realitza la impressió del document (això passa sempre que tinguem l'opció **Activar cola de impresión** activada). No obstant això, si volem fer una impressió ràpida podem desactivar l'opció **Activar cola de impresión**, i imprimirem el document des de la memòria (en aquest cas, durant la impressió no podrem realitzar cap altra tasca).

El procés d'impressió permet alternatives molt diverses:

- podem variar el nombre de línies per pàgina
- podem seleccionar la zona del document a imprimir
- podem crear capçaleres i peus de pàgina
- podem numerar els fulls del document
- etc.

Totes aquestes alternatives s'escullen del menú **Imprimir**, que és un dels més extensos del Framework.

Així, aquest menú ens presenta, entre d'altres, les opcions **Comenzar**, que ja hem comentat, **Terminar**, que para la impressió que s'està efectuant; **Pausa**, que para la impressió temporalment fins que la desactivem; **Retención cambio de página**, que hem d'usar quan vulguem imprimir en fulls de paper individuals, ja que ens dóna temps per posar el nou full, i **Activar cola de impresión** que ja hem comentat.

D'altra banda, ens presenta quatre submenús:

El submenú **Variantes formato** ofereix les possibilitats de dissenyar, còmodament, la forma com s'imprimiran les pàgines de text. Permet posar capçaleres i peus de pàgina indicant el text i el lloc on posar-les. Les diferents opcions queden reflectides en l'esquema de la següent pàgina. També permet activar dos tipus de lletra per a la impressora: comprimida i de qualitat.

El submenú **Impresión controlada** va molt lligat al treball amb esquemes i finestres contenidores, per això, de moment, no el tractarem.

El submenú **Destino de impresión** cal usar-lo quan es té un plotter o més d'una impressora connectada a l'ordinador.

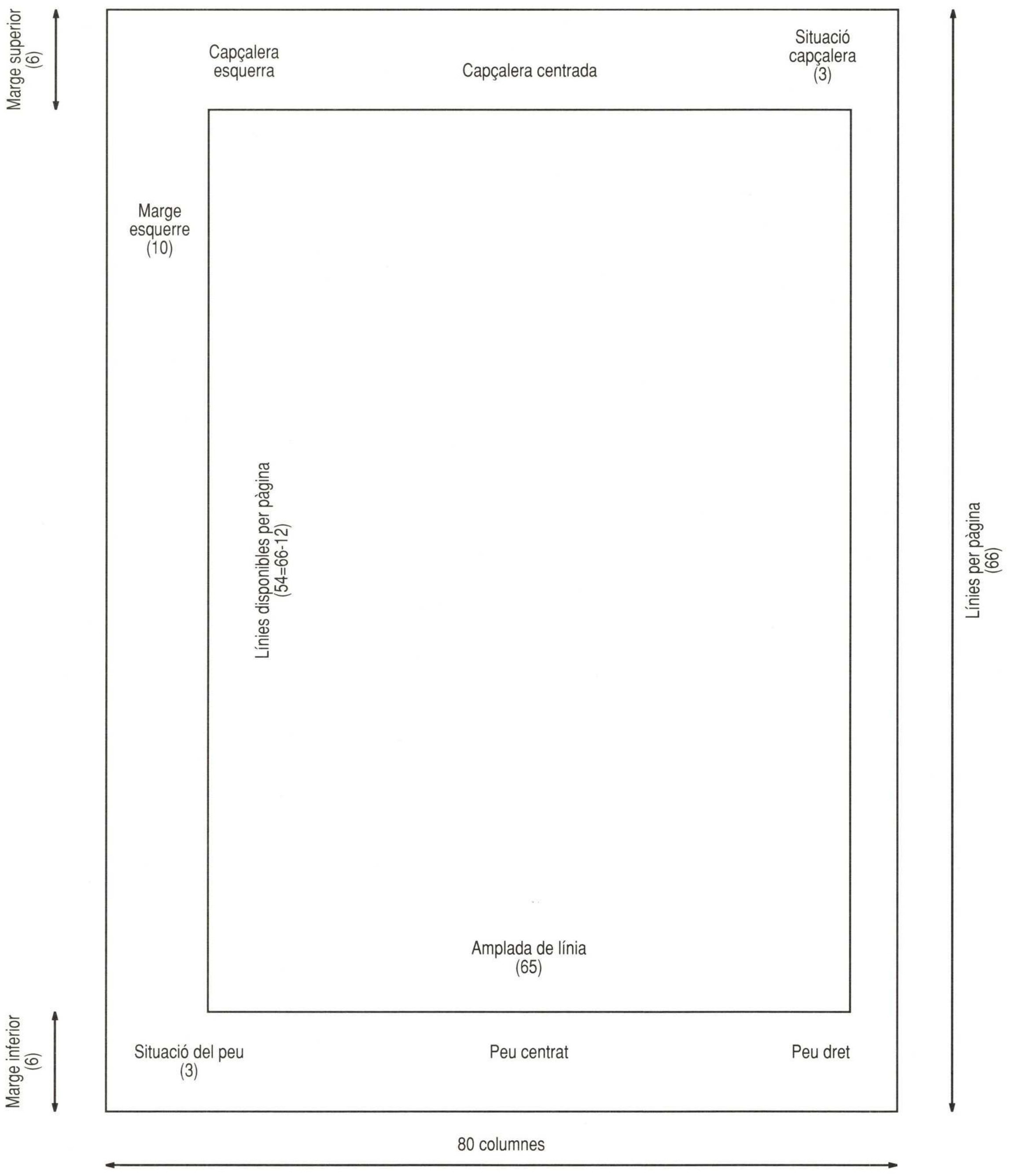
Finalment, el submenú **Opciones de salida** ens permet indicar quines pàgines del document volem imprimir i quantes còpies en volem. Això s'aconsegueix amb les opcions **Comenzar en página**, **Terminar en página** i **Número de copias**, respectivament.

L'amplada de la línia ha de ser igual o superior a la del text a imprimir. Les capçaleres i els peus de pàgina es poden posar a la dreta, a l'esquerra o centrats, i podem escollir més d'una opció de forma simultània.

A les capçaleres o peus de pàgina hi podem incloure:

- textos
- número de pàgina: posant-hi <página>
- la data: posant-hi <fecha1>, <fecha2>, <fecha3> , <fecha4> o <fecha>.
- l'hora: posant-hi <hora1>, <hora2>, <hora3> , <hora4> o <hora>.
- alternar el text a dreta i a esquerra : <par/impar>. Exemple: **Capítol 1 <par/impar> Tractament de textos**, a les pàgines parells sortirà **Capítol 1** i a les senars **Tractament de textos.**

Si ocupa més d'una línia, cal assenyalar el final de línia escrivint <return>

Marge superior (6)
Capçalera esquerra
Capçalera centrada
Situació capçalera (3)
Marge esquerre (10)
Línies disponibles per pàgina (54=66-12)
Línies per pàgina (66)
Amplada de línia (65)
Marge inferior (6)
Situació del peu (3)
Peu centrat
Peu dret
80 columnes

7. Correcció ortogràfica. Ús de diccionaris

7.1. Introducció

La majoria dels processadors de textos actuals ofereixen la possibilitat de correcció ortogràfica, entenent per tal cosa el fet de poder activar una opció del processador, la qual, de forma automàtica, ens revisa els errors ortogràfics del text que estem escrivint.

Normalment el programa de tractament de textos ens indica els errors a partir de la comparació de les paraules del nostre text amb els mots que formen part d'un diccionari que és en la memòria o en un disc. Som nosaltres, però, qui hem de corregir les paraules errònies, de vegades, amb algun suggeriment del programa corrector. Aquests programes, a més de tenir el diccionari propi, també permeten que l'usuari creï un diccionari personal.

Amb el processador de textos del Framework tenim la possibilitat de treballar amb dos correctors, un per a textos en castellà, que porta el propi programa, i un altre per a textos en català, anomenat ADHOC, que ha creat el Programa d'Informàtica Educativa del Departament d'Ensenyament.

7.2. Corrector de castellà del Framework

Per utilitzar el corrector de castellà del propi Framework, hem de situar el cursor en el document que volem analitzar. Després hem d'obrir el submenú **Diccionario** del menú **Util**. Un cop aquí, activarem l'opció **Iniciar la comprobación del texto**.

A la part inferior de la pantalla ens aniran sortint, una a una, les paraules incorrectes, així com un menú amb quatre opcions que ens permeten:

- **Sugerir:** ens dóna paraules correctes semblants.
- **Editar**: ens permet editar la paraula, és a dir, corregir-la.
- **Continuar**: passa a buscar la següent paraula incorrecta.
- **Añadir**: afegeix aquesta paraula al diccionari personal.

7.3. Ús del diccionari de sinònims en castellà del Framework

El Framework mostra una llista de sinònims d'una paraula seleccionada i introdueix en el document el sinònim elegit.

Si desitjeu trobar un sinònim per a una paraula determinada, cal:

-Situar el cursor a sobre o darrera de la paraula de la qual es desitja una alternativa.

-Activar l'opció **Listar sinónimos** del menú **Util.** (<Shift><f6>).

-El Framework mostra una llista de categories d'ús; organitzada segons la funció que desenvolupa dins la frase i el seu significat; cal utilitzar les tecles del cursor per seleccionar la categoria desitjada i prémer ↵ .

-Ara apareixerà una llista de sinònims, cal seleccionar-ne un i prémer ↵ . Si no voleu substituir la paraula pel sinònim, cal prémer **<Esc>**.

7.4. Corrector de català "ADHOC"

Per utilitzar el corrector de textos en català ADHOC, que és un programa resident, l'hem de carregar a la memòria de l'ordinador prèviament a la càrrega del Framework.

Donat que l'ADHOC revisa pantalles de text, el document que volem analitzar l'hem de visualitzar en forma de pantalla completa, no en forma de finestra. Pantalla a pantalla, l'ADHOC ens assenyalarà les paraules incorrectes i nosaltres les haurem de corregir.

Per activar el corrector cal prémer simultàniament les dues tecles de **<Ctrl>** i **<Shift dreta>**. Després d'això, les paraules incorrectes queden il·luminades i podem anar corregint-les.

Si premem alhora les tecles **<Alt>** i **<Shift dreta>** ens surt un menú a la part inferior de la pantalla amb les opcions:

- **Ins**: opció d'acceptar, que ens permet indicar-li que consideri aquest mot com a correcte durant la sessió de treball.
- : saltar mot, per passar a la paraula anterior o següent.
- **Esc**: tornar a l'editor.

8. Altres opcions d'edició

En aquest apartat comentarem algunes possibilitats més que ofereix el processador de textos del Framework.

El menú **Edit** presenta, entre d'altres, les opcions:

Forzar cambio de página, que permet posar un salt de pàgina en qualsevol lloc del text, **Número de palabras**, que indica el nombre de paraules que té el document i **Mostrar carácteres ocultos**, que mostra els caràcters com ara return, espai, tabulació, etc. Un submenú **Guiones: División silábica** amb les opcions **Unir con guión**, que permet indicar on hauria d'anar els guions per a certes paraules, els quals només s'usaran si és necessari partir-les. **Seleccionar texto** permet seleccionar paràgrafs del text on volem realitzar la separació amb guions.

El Framework permet crear o inserir un espai fix entre dues paraules i d'aquesta manera mantenir-les juntes, això s'aconsegueix prement simultàniament les tecles **<Ctrl><espai>**.

L'opció **Mostrar número de página** del menú **Ventana** indica el salt de pàgina i el número corresponent a cada una d'elles.

També podem posar caràcters de control dins del text per tal d'obtenir a la impressora lletra ampliada, lletra petita, etc

COMPTE! *Hi ha macros a la llibreria que ens faciliten aquesta tasca.*

9. Notes a peu de pàgina o de document

9.1. Notes a peu de pàgina o de document

Una nota a **peu de pàgina** és una referència o explicació relacionada amb una secció de text. Un nombre o símbol en superíndex dins del document (la marca de nota a peu de pàgina) condueix el lector al final de la pàgina o al final de la secció o capítol on apareix la nota.

Per crear, editar, marcar o numerar les notes hi ha un submenú específic anomenat **Redactar nota al pie** a dins del menú **Edit**. Per crear o editar les notes s'utilitzen les opcions: **Crear nota** i **Editar nota**. Per definir i manipular les marques de les notes a peu de pàgina s'utilitzen les opcions: **Renumerar notas empezando en {1}** i **Marca de nota {1}**.

Les notes poden ser a peu de pàgina si activem l'opció **Pie de pàgina** des del marc de la finestra. O bé al final d'un document si activem des del marc de la finestra les opcions **Fin de documento** i **Imprimir notas finales**.

9.2. Finestres Col·lectores i Esquemes

Una finestra col·lectora és aquella que conté altres finestres a dintre seu. Qualsevol finestra que en contingui d'altres s'anomena finestra col·lectora. Les finestres incloses dins d'una finestra col·lectora són subfinestres. En un mateix nivell no poden coexistir text i finestres, és a dir, dins una finestra col·lectora no es pot introduir text però sí que la col·lectora pot tenir una finestra que en el seu interior tingui text.

Per crear una finestra col·lectora, només cal crear una finestra en blanc o de text i llavors entrar-hi a dins i crear les finestres que volem. Però si les finestres ja existeixen, el que cal fer es seleccionar-les i traslladar-les amb **<F7>** a dins de la finestra col·lectora.

Les finestres col·lectores permeten agrupar documents, treballs o finestres que es troben relacionades i d'aquesta manera es treballa més ordenadament i eficaç. Són exemples també de finestres col·lectores: els documents de columnes periodístiques, les finestres per imprimir etiquetes.

Un esquema és una finestra col·lectora que conté un conjunt de subfinestres que formen una llista estructurada de temes. Per visualitzar una finestra col·lectora en forma d'esquema cal prémer **<F10>**. Les opcions per treballar amb esquemes es troben en el menú **Ventana**.

9.3. Columnes Periodístiques

Per aconseguir escriure un text, en diverses columnes per pàgina, com un diari, el Framework té un procediment preparat. Aquest crea un document que és una finestra col·lectora que conté unes subfinestres que representen les pàgines, les quals tenen dins seu altres subfinestres que representen les columnes de text, i per tant, l'usuari només cal que entri i introdueixi text a la primera columna; quan la columna és plena, automàticament es comença a omplir l'altra columna i, quan la pàgina és plena, el cursor salta a la pàgina següent automàticament.

Aquest procediment és una macro que es troba guardada a la llibreria. Per activar aquesta macro i, per tant, el procediment que genera columnes periodístiques, cal prémer simultàniament **<Alt>** i **<F7>**, seguidament, heu de contestar les preguntes que us fa el Framework: sobre el nombre de línies per pàgina, els caràcters per polzada, el nombre de columnes i si volem que es vagin creant pàgines noves a mesura que s'omplen les anteriors. I finalment, ja podeu escriure el text a dins de les columnes o bé traslladar-hi o copiar-hi el text.

Si el text que introduïm ocupa més que l'espai que hi ha en les columnes d'una pàgina, Framework crearà una altra pàgina que tindrà les mateixes característiques que l'anterior (Això passarà si hem respost que **S** quan ens ha preguntat: **¿Desea salto automático entre columnas?**. Aquí hi ha un error on diu **columnas** hauria de dir **páginas**, ja que amb aquesta resposta afirmativa s'activa l'opció **Página: Creación automática** del submenú **Opciones de ventana** del menú **Ventana**).

9.4. Cartes personalitzades i Etiquetes

Una carta personalitzada és una carta model que serveix per diferents destinataris però que ha d'incloure per a cadascú dades personals. El procés requereix una Base de Dades on hi hagi la informació personal i una finestra de text on hi haurà el text general i comú (document a personalitzar). Durant el procés d'impressió, el Framework intercalarà dades de la Base de Dades en còpies del document a personalitzar.

Per crear i imprimir un document personalitzat cal seguir els següents passos:

1. Carregar la Base de Dades a l'àrea de treball i, si no, cal crear-ne una.
2. Recuperar o crear un document de personalització on es desitja intercalar informació (finestra de Text).
3. Durant la creació del document de personalització, en arribar a la part de text que ha de variar, s'ha d'introduir el nom del camp de la

Base de Dades que conté la informació a intercalar entre els signes **<,>**. Ex.: <NOM>, <cognoms>, <POBLACIO>...

4. Situeu el cursor al marc del document a personalitzar i obriu el menú **Util** i activeu l'opció **Personalizar** i introduïu el nom de la Base de Dades i premeu ↵ .

Per aturar el procés d'impressió premeu **<Ctrl><Break>**.

Etiquetes: Per imprimir etiquetes, cal crear una finestra col·lectora que tingui tantes subfinestres de costat com columnes d'etiquetes voleu imprimir. Per col·locar de costat les subfinestres cal activar l'opció **Libre desplazamiento** del menú **Ventana**. Les subfinestres han tenir les mateixes dimensions que l'etiqueta (per dimensionar **<F4>** i per desplaçar **<F3>**). Heu de modificar els paràmetres de pàgina, de la finestra col·lectora, del submenú **Variantes del formato** del menú **Imprimir**, cal posar el nombre de línies per pàgina igual al nombre de línies de l'etiqueta, i posar a zero els marges esquerre, superior i inferior. Desactiveu l'opció **Imprimir etiquetas ventanas** del submenú **Opciones de salida** del menú **Imprimir**. El contingut de les subfinestres ha d'ésser els noms dels camps que voleu imprimir entre els signes < i >.

Una vegada tinguem creada i editada la finestra col·lectora cal tenir a la memòria de l'ordinador la Base de Dades on hi ha la informació a imprimir.

Per a la impressió d'etiquetes cal utilitzar l'opció **Etiquetas** del menú **Util**.

Observeu a la pàgina següent els exemples de document personalitzat i d'etiquetes.

Exemple d'una part d'una carta personalitzada:

```
[Carta personalitzada]
        Barcelona, 20 de desembre de 1989
        Sr/Sra.<NOM> <COGNOM>.
        Molt estimat/da, en motiu del nostre
aniversari com a concessionaris de la casa
TAES, volem regalar cotxes a tots els nostres
clients.
        Com vostè viu al carrer <ADREÇA>, que
es troba a prop de la nostra sucursal del
carrer PETIT,34 pot passar quan vulgui a
visitar-nos.
```

Exemple d'etiquetes:

```
[Col·lectora]
 []                         []
 Sr/Sra.<NOM><COGNOM>       Sr/Sra.<NOM><COGNOM>
     c/.<ADREÇA>                c/.<ADREÇA>
     <POBLACIO>                 <POBLACIO>
```

10. Altres possibilitats del Framework

10.1. Ajuda <F1>

El Framework disposa d'una ajuda molt complerta, s'entra a l'ajuda mitjançant la tecla **<F1>**. El Framework presenta una pantalla d'ajuda en funció de la situació en què es troba el cursor i també a la part inferior de la pantalla apareix un menú que us permetrà canviar de pantalla, o bé, visualitzar en forma de menú l'índex de l'ajuda, on es troba la informació d'ajuda ordenada per seccions. La informació és molt complerta amb exemples que clarifiquen les explicacions que es donen. Per sortir de l'ajuda, cal prémer **<Esc>**.

10.2. Llibreria

El Framework té una llibreria on es guarden unes eines que permeten accelerar i facilitar les tasques repetitives.

Entre aquestes eines podem citar:

> **Macros**. Permeten executar una sèrie de pulsacions o actualitzar un programa FRED. Facilitant les tasques repetitives, ja que la macro permet gravar-les i llavors per executar-les només cal prémer **<Alt>** i la tecla que hàgim triat. Exemple **<Alt><F7>** activa la macro que crea un document amb columnes periodístiques.
>
> **Abreujaments**. Són combinacions breus de caràcters que representen una frase llarga o una paraula, com **CE** que representa **Comunitat Europea**. Un abreujament pot ser qualsevol seqüencia de caràcters imprimibles. Per utilitzar-lo cal escriure per exemple **CE** i llavors prémer seguidament **<Alt><Backspace>** i observareu que les lletres **CE** s'esborren i en el seu lloc apareixen les paraules **Comunitat Europea**.
>
> Al menú **Crear** hi ha una opció que serveix per crear **Macros** i **Abreujaments** que és **Macros/Abreviaturas**.

10.3. Rateta

El Framework en la seva versió **III**, incorpora la possibilitat d'utilitzar el perifèric anomenat "mouse" o ratolí que permet agilitzar i accelerar el seu ús. El maneig bàsic de la rateta és:

- Per obrir o tancar qualsevol finestra, cal assenyalar amb el cursor de la rateta (punter) la finestra en qüestió, seleccionar-la prement un cop el botó de l'esquerra de la rateta i llavors heu de prémer i deixar anar ràpidament dues vegades el botó de l'esquerra de la rateta.

- Per obrir un menú, cal assenyalar el nom del menú i llavors prémer i deixar anar el botó de l'esquerra. Per tancar un menú o un submenú, situeu el punter fora del menú i llavors premeu i deixeu anar el botó esquerre.
- Per seleccionar una opció del menú, situeu-hi el punter i premeu ràpidament el botó esquerre.
- Per entrar a dins d'un document, cal situar a dins el punter i prémer i deixar anar el botó esquerre.
- Per seleccionar una paraula o un paràgraf, situeu el punter al principi del text a seleccionar i llavors premeu i manteniu premut el botó esquerre, al mateix temps que aneu desplaçant el punter per seleccionar, i finalment deixeu anar el botó esquerre.

11. Guia de referència: instruccions més usuals per al tractament de textos

Relacionem a continuació les opcions més interessants i útils per treballar amb el processador de textos. La descripció es fa agrupant-les segons el menú on pertanyen.

✔ Menú Util

El submenú **Diccionario**: Té les opcions del corrector de castellà.

Personalizar: Per imprimir documents personalitzats.

Etiquetas: Per imprimir etiquetes.

✔ Menú Disco

Traer fichero: Recupera un arxiu del disc.

Almacenar y continuar: Grava el document en el disc.

Guardar y cerrar: Grava el document en el disc i l'esborra de la memòria.

Despejar área de trabajo: Tanca tots els documents de l'àrea de treball.

SALIR de Framework: Torna al sistema operatiu. Revisa si hi ha algun document pendent de gravació.

✔ Menú Crear

Ventana en blanco/de texto: Crea una finestra de text.

Macros/Abreviaturas: Per crear macros i abreviatures.

✔ Menú Edit

Cancelar: Permet, de vegades, anul·lar l'última ordre donada.

Desactivar inserción: Anul·la el mode inserció. El nou text s'escriu sobre l'existent.

Mostrar carácteres ocultos: Permet veure els caràcters amagats com ara return, espai, etc.

Forzar cambio de página: Per indicar un salt de pàgina en qualsevol lloc del text.

Número de palabras: Compta el nombre de paraules del document.

El submenú **Guiones: Redactar nota al pie**: Opcions per crear, editar i modificar notes a peu de pàgina.

El submenú **Guiones: División silábica**: Opcions per separar paraules amb guions.

✔ Menú Local

Búsqueda: Permet buscar paraules i frases dins d'un document.

Sustitución: Substitueix en un document un text per un altre.

Ignorar mayúsculas: En el procés de recerca no diferencia entre majúscules i minúscules.

✔ Menú Ventana

Libre desplazamiento: Per posar una finestra al costat de l'altra

Mostrar número de página: Permet, abans d'imprimir un document, conèixer on són els salts de pàgina.

El submenú **Opciones de ventana**:

Columnas periodísticas: Permet comunicar-se entre columnes.

Página: Creación automática: Crea automàticament una pàgina quan l'anterior queda plena.

✔ Menú Texto

Estándar: Escriptura en lletra normal.

Negrita: Escriptura en lletra **negreta**.

Subrayado: Permet subratllar textos.

Cursiva: Escriptura en lletra *itàlica*.

Rectificado: Escriptura ~~rectificada~~

Izquierda: Justificar:Ajusta el text per l'esquerra.

Derecha: Justificar:Ajusta el text per la dreta.

Justificar: Ajusta el text per ambdós marges.

Texto centrado: Centra el text dins de cada línia.

Margen izquierdo: Fixa el marge esquerre.

Límite: Margen dcho: Fixa el marge dret.

Párrafos: Sangrado: Fixa els espais en blanc al començament de cada paràgraf. Si el valor és negatiu la primera línia sobresurt respecte al paràgraf.

Anchura tabulador: Fixa el nombre d'espais que s'avança cada vegada que premem la tecla de tabulació.

El submenú **Opciones de texto:**

> **Todo en Mayùscula**, **Sin mayúscula** i **Inicial en mayúscula**: Permet canviar els tipus de majúscules.
>
> **Arriba (Superíndice)**: Escriptura en superíndex.
>
> **Debajo (Subíndice)**: Escriptura en subíndex.
>
> **Espacio de interlínea**: Permet modificar l'espai entre línies.

✔ Menú Imprimir

Comenzar: Ordena la impressió d'un document.

Terminar: Atura la impressió d'un document.

Pausa: Atura temporalment la impressió d'un document.

Retención cambio de página: Permet imprimir en paper no continu.

Activar cola de impresión: Permet imprimir documents i continuar treballant en altres aspectes.

Els submenús:

> **Variantes del formato:** Opcions que permeten especificar el format de la pàgina impressa i editar el peu i capçalera de pàgina.
>
> **Impresión controlada:** Opcions addicionals d'impressió.
>
> **Destino de impresión:** Opcions per triar impressora i plotter.
>
> **Opciones de salida:**
>
> > **Comenzar en página**: La primera pàgina que s'ha imprimir.
> >
> > **Terminar en página**: Determina fins quina pàgina s'ha de imprimir.
> >
> > **Número de copias**: Determina el nombre de còpies que voleu.

Pràctiques de Tractament de Textos

PRÀCTICA Nº 1

Exercicis sobre el teclat i l'ambient Framework

Objectius:

- Coneixement de les tecles:
- Bloc pricipal: majúscules, ↵ , esborrat.
- Bloc numèric: desplaçament, +, -, Del, Scroll Lock, Ins.
- Bloc de funcions: F9 (Zoom) i F1 (Ajuda).
- Conèixer l'ambient de treball del FRAMEWORK.
- Saber: Crear, emmagatzemar, recuperar i rectificar un document.
- Saber teclejar un text senzill amb les següents particularitats:
- No cal prémer ↵ al final de cada línia, però sí per indicar un punt i a cap.
- Saber corregir els errors de tecleig.
- Conèixer la mecànica per als accents.

Exercici:

Aquesta pràctica, feta amb l'ordinador, consistirà fonamentalment en escriure un text, guardar-lo, imprimir-lo.

Per fer això heu de seguir els següents punts:

1. Procés per començar a treballar.

1.1. Engegar l'ordinador (ull viu!!, cal que no hi hagi cap disc a la boca **A>**).

1.2. Inicialitzar el sistema, és a dir, escriure la data i l'hora actual. (Aquest pas només cal fer-lo en els ordinadors Bull Micral-30)

1.3. Quan tingueu a la pantalla el simbols **C>_** ,vol dir que la màquina es troba preparada per treballar.

1.4. Engegar el programa FRAMEWORK. Això s'aconsegueix teclejant: FW i prement ↵ . Al cap d'uns moments apareixerà l'ambient de treball FRAMEWORK.

2. Creació d'un document nou.

2.1. Per poder escriure un text el primer que heu de fer és crear una finestra en blanc de text. Per fer això heu d'anar a l'opció **"Crear"** (per anar a aquesta opció ho podeu fer de dues formes: una, prement la tecla **<Ins>** i després amb les tecles de moviment del cursor ← o → , l'altra, prement **<Ctrl>** + **<C>**).

Escollir l'opció **"Ventana en blanco/de texto"** amb les tecles del cursor ↑ o ↓ si és que no està ja seleccionada. Se sap que una opció s'ha seleccionat quan aquesta apareix sobreil.luminada.

Premeu ↵ a continuació. Una vegada fet això us apareixerà una finestra en blanc (un marc limitat per una doble línia contínua) que és on editareu el vostre document.

2.2. Ara teniu el cursor al marc de la finestra (a l'extrem superior esquerre entre dos gafets) i heu de posar un nom a l'arxiu que voleu crear. Teclegeu a continuació el nom que serà: **DOCUMENT1** i premeu ↵ .

2.3. Per poder començar a escriure heu d'entrar dins de la finestra, prement la tecla **<+>** del teclat numèric (bloc situat a la dreta del teclat). Si voleu disposar de tota la pantalla per escriure el text podeu prémer la tecla de funció **<F9>** (ZOOM).

2.4. Ara ja podeu començar a escriure el text següent: (però abans llegiu-vos els comentaris que hi ha després del text)

> Us heu fixat en quantes coses de cada dia intervé la informàtica? Per exemple, els rebuts del gas o de la llum, les liquidacions del banc o de la caixa, els bitllets d'avió, els impresos de les matrícules, etc.
>
> I, en el món del treball, substitueix moltes feines de tipus repetitiu o manual i fa créixer el nivell de capacitació professional de la societat. Els canvis que la informàtica ha provocat són molt nombrosos. Per això es pot preveure un futur no gaire llunyà en el qual dedicarem més temps a l'esplai i a la formació i no tant al treball.
>
> *El meu amic l'ordinador* (Cavall Fort)

Tingueu en compte que el canvi de línia **és automàtic i que només heu de prémer ↵ quan arribeu al final de cada paràgraf**.

Si feu errors de mecanografia, podeu esborrar un caràcter situat a l'esquerra del cursor amb la tecla ← o amb la tecla **<Del>** per esborrar el caràcter a la posició del cursor.

Si heu d'afegir text que us heu deixat, situeu el cursor al lloc on ha d'anar i escriviu-lo, ja que la inserció de text és automàtica.

L'accentuació s'aconsegueix prement primer la tecla de l'accent i després la tecla de la vocal.

Si voleu treballar en tota la pantalla premeu la tecla **<F9>**. Quan tingueu dubtes o no sapigueu com fer alguna cosa, premeu **<F1>** i sortiran pantalles d'ajuda.

3. Maneig del teclat.

Mentre escriviu el text anterior heu practicat:

- Majúscula/Minúscula.
- Accents.
- Punt i a cap.

Un cop hagiu escrit el text, cal fer pràctiques de les tecles del cursor i de les d'esborrar.

4. Guardar o Emmagatzemar el document al disc.

Poseu a la boca **A>** el vostre disquet.

Per poder enregistrar el text (la finestra) en el disc A premeu, simultàniament, les tecles **<Ctrl>** + **↵** des de dins o des del marc de la finestra (per sortir al marc de la finestra s'ha de prémer la tecla **<->** del teclat numèric). El document quedarà gravat amb el nom que li heu posat al principi i l'extensió .FW2.

5. Sortir de l'ambient FRAMEWORK.

Obriu el menú **"Disco"** i seleccioneu l'opció **"SALIR del Framework"**, el programa us pregunta si esteu segurs, premeu **<S>** i observeu que heu sortit de l'ambient FRAMEWORK.

6. Carregar un Arxiu del disc.

Per poder carregar, és a dir, portar del disquet a la memòria un arxiu o fitxer cal que us trobeu a l'ambient FRAMEWORK. Per tant, si us trobeu fora, a la C>, cal repetir el pas 1.4.

6.1. Comproveu que a la boca **A>**, hi teniu el disquet on es troba l'arxiu.

6.2. Seleccioneu la unitat <A> amb les tecles del cursor i premeu ↵ . Un cop fet això, observereu que s'ha obert una finestra que té en el marc el nom **<A:\>** i a dins hi ha el nom **DOCUMENT1**.

6.3. Entreu a dins d'aquesta finestra prement la tecla <+> i seleccioneu l'arxiu **DOCUMENT1** , com que només teniu un arxiu en aquest disquet ja queda seleccionat automàticament i a continuació premeu ↵ per fer una còpia de l'arxiu a la memoria de l'ordinador (i per tant a la pantalla).

Observareu que el vostre document es troba a la pantalla.

7. Modificació d'un arxiu.

7.1. Cal entrar a dins de la finestra (premeu la tecla <+>); Ara es tracta de fer modificacions d'aquest document:

Situeu-vos al punt i seguit que acaba en "societat" i comença en "Els canvis..." intercaleu el següent text: "I, en el camp de la cultura, permet difondre més fàcilment textos literaris o que els periodistes escriguin directament els articles en terminals d'ordinador.".

Observareu que a mesura que afegiu aquest text, la resta de text es va desplaçant cap a la dreta.

7.2. Graveu, en el disc A, aquestes modificacions (punt 4.).

8. Imprimir un arxiu.

8.1. Prepareu la impressora, és a dir, engegeu-la i poseu-hi paper.

8.2. Per poder imprimir un document cal que el cursor es trobi en el marc d'aquest document.

8.3. Obriu el menú **"Imprimir"** (això s'aconsegueix prement la tecla **<INS>** i seleccioneu amb les tecles del cursor el menú **"Imprimir"**). Dintre el menú seleccioneu la primera opció **"Començar"** i premeu ↵ . Veureu que el text editat s'escriu a la impressora.

8.4. Un cop imprès el document, si no en voleu treballar cap més, podeu sortir del Framework tal com hem explicat a l'apartat 5.

PRÀCTICA Nº 2

Exercici de tractament de la Informació

Objectius:

- Conèixer un procés de tractament de la informació no informàtic.
- Saber dissenyar un model de fitxa en suport paper.
- Aprendre a codificar en binari.
- Saber organitzar un fitxer.
- Saber buscar un tipus d'informació determinada.

Exercici:

- Realitzar un estudi del grup-classe.
- Penseu quines dades personals són necessàries. (Com a mínim caldrà que hi hagi cognoms, nom, sexe, any de naixement, color dels ulls, nº de sabates, nº de germans.)
- Poseu-vos d'acord amb el nombre de camps que ha de tenir cada fitxa.
- Dissenyeu un qüestionari per omplir més tard la fitxa.
- Penseu amb el disseny i la codificació de les fitxes.
- Elaboreu les fitxes.
- Un cop tingueu totes les fitxes, ordeneu-les per ordre alfabètic.
- Ordeneu-les ara pel número de sabata.
- Busqueu els alumnes que tenen els ulls de color gris.
- Busqueu els alumnes que calcen un quaranta de sabates.
- Busqueu els alumnes que tenen dos o més germans.
- Busqueu els alumnes que tenen els ulls blaus i un nº de sabates més gran del quaranta.
- Busqueu els alumnes de sexe femení que tenen els ulls verds.

PRÀCTICA Nº 3

Exercici d'elaboració i modificació d'un document de text

Objectius:

- Consolidar els coneixements adquirits amb la primera pràctica sobre: Crear, emmagatzemar, recuperar i rectificar un document.
- Saber editar un text: Esborrar, canviar, inserir.
- Saber crear i esborrar línies en blanc.
- Adquirir habilitat en el moviment del cursor, dins d'una finestra de text.

Exercici:

1a. Part

- Creeu una finestra de text.
    * Premeu **<Ins>** per obrir el menú **Crear**.
    * Trieu l'opció **Ventana en blanco/ de texto**, amb les tecles de les fletxes.
    * Premeu ↵ .
- Doneu nom al document **TCOMPUT1**.
    * Teclegeu **TCOMPUT1** i premeu ↵ .
- Entreu a dins de la finestra amb el **<+>** ó bé amb la **<F9>**.
- Escriu el text que ve a continuació.

Una computadora és una màquina que, com moltes d'altres, està construïda pels homes amb plàstic, vidre i metall. La computadora està dotada de "memòries". D'aquesta manera, la computadora pot "aprendre's de memòria" totes les coses que li ensenyem, i ajudar-nos en tots els terrenys.

La computadora és útil per a tothom: per al periodista, per al tipògraf, per a l'empleat, per al metge...

Quan està dotada de braços mecànics, es transforma en un robot infatigable.

> I connectada a la xarxa de telecomunicacions, cada vegada més extensa, multiplica les seves possibilitats fins a l'infinit.
>
> Les computadores ja han entrat a moltes cases. També han entrat a les escoles, i ajuden a aprendre moltes coses.
>
> LUCA NOVELLI
> *El meu primer llibre sobre les computadores*

- Desar el document en el vostre disc, cal prémer, simultàniament les tecles **<Ctrl>** i ↵).

- Practiqueu amb les tecles del moviment ràpid del cursor:
  (Si cal, mireu al vostre manual les funcions de les tecles del cursor)

  * Situeu el cursor al lloc del primer caràcter del text, és a dir, en el lloc de la U de la paraula Una.
  * Prement una sola tecla aneu al final de la primera línia.
  * Premeu la tecla que portarà altre cop el cursor al primer caràcter de la línia.
  * Premeu les tecles perquè el cursor salti a un punt i seguit.
  * Premeu les tecles per moure el cursor entre punts i a cap.
  * Situeu el cursor al primer caràcter de la primera fila amb un sol moviment.
  * Situeu el cursor a l'últim caràcter del text amb un sol moviment.

- Tanqueu la finestra de text on fins ara heu estat treballant.

  Recordeu:

  * sortiu al marc de la finestra amb la tecla **<->**
  * premeu la tecla ↵ .

Obriu, de nou, el document, això s'aconsegueix si:

* situeu el cursor sobre el marc de la finestra.
* premeu ↵ .

Entreu, de nou, dins la finestra amb la tecla <+>.

Repetiu diverses vegades aquest apartat per tal de consolidar els conceptes d'obrir, tancar, entrar i sortir dels documents de treball (que, dins l'ambient

de treball FRAMEWORK, es visualitzen en forma de finestres).

- Esborreu aquest document de la memòria de l'ordinador. Com sabeu cal que:

  * situeu el cursor a sobre el marc del document.
  * premeu **<Del>/<Supr>** per esborrar-lo.
  * llavors premeu **<S>** per confirmar l'acció.

Recordeu que, prèviament, heu guardat el document al vostre disc, per la qual cosa no hi haurà cap problema per recuperar-lo.

2a. Part

- Recupereu el document **TCOMPUT1** del vostre disc. Cal que:

  * seleccioneu i obriu la finestra <A>.
  * entreu dins de la finestra <A> amb la tecla <+>.
  * seleccioneu l'esmentat document, amb les tecles del cursor.
  * premeu ↵ per carregar-lo a la memòria de l'ordinador.

- Modifiqueu el nom del document, ha d'anomenar-se **TCOMPUT2**, això es fa de la següent manera:

  * situeu el cursor sobre el marc d'aquesta finestra.
  * premeu **<ESPAI>** per editar l'etiqueta.
  * situeu el cursor sobre el número 1 amb les tecles del cursor.
  * premeu **<Del>/<Supr>** per esborrar-lo.
  * premeu el número **2**.
  * premeu ↵ per acabar l'edició.

- Inseriu els textos que manquen en el document i que són:

  1a línia: **, on poden enregistrar-se dades i instruccions**

  2a línia: **per al dirigent, per al camperol,**

  3a línia: **, i s'estan convertint en els majordoms de l'any 2000**

La primera línia cal inserir-la després de "**memòries**" que es troba en el primer paràgraf. Això es pot fer seguint els passos següents:

  * Entreu a dins de la finestra amb <+>.

* Situeu el cursor a sobre el punt i seguit que hi ha després de "**memòries**".
* Seguidament, teclegeu el text "**, on poden...**"

La segona línia que heu d'inserir, diu: **per al dirigent, per al camperol,** cal inserir-la entre el noms **per a l'empleat,** i **per al metge...** del segon paràgraf.

La tercera línia s'ha d'afegir a continuació de **moltes cases**, però abans del punt i seguit que hi ha. Això es troba dins de l'últim paràgraf del text.

- Afegir dues línies en blanc entre els següents paràgrafs: el primer i el segon , el penúltim i l'últim, i l'últim, i el nom de l'autora de l'article. (Observeu el model a la següent pàgina.)

  * Situeu el cursor a l'última posició de la darrera línia del primer paràgraf, és a dir: darrera del punt que hi ha després de **terrenys**.
  * Premeu tantes vegades ↵ com línies en blanc vulgueu crear. Premeu-lo tres vegades.

Observareu que s'han creat tres línies en blanc i, per tant, una més de les que havíem dit inicialment. Això tindrà fàcil solució, caldrà, esborrar-ne una. Cada línia en blanc té un caràcter de salt de línia que es forma en prémer <RETURN>, però aquest no és visible, si no activem l'opció **"Mostrar caracteres ocultos"** del menú **Edit**.

* Situeu el cursor en una línia en blanc.
* Premeu **<Del>/<Supr>**, i, per tant, s'esborrarà el caràcter de salt de línia.

Introduïu les altres línies en blanc que s'esmenten al principi d'aquest apartat.

- Substituïu tots els mots **computadora** que hi ha al text, per la paraula **ordinador**, ull viu!!!, cal modificar, també, el gènere dels articles i dels adjectius que acompanyen el mot computadora.

  * Situeu el cursor sobre la **c** de la paraula **computadora** que hi ha a la primera línia del text.
  * Teclegeu el mot **ordinador**.
  * Premeu **<Del>/<Supr>**, tantes vegades com sigui necessari, per esborrar la paraula <u>computadora</u>.
  * Moveu el cursor i situeu-lo a sobre de la **a** de l'article **Una**, que es troba davant, i premeu **<Del>/<Supr>** per esborrar la **a**.

Feu els altres canvis que queden.

- El resultat final de fer totes les modificacions és el següent text:

Model

Un ordinador és una màquina que, com moltes d'altres, està construïda pels homes amb plàstic, vidre i metall. L'ordinador està dotat de "memòries", on poden enregistrar-se dades i instruccions. D'aquesta manera, l'ordinador pot "aprendre's de memòria" totes les coses que li ensenyem, i ajudar-nos en tots els terrenys.

L'ordinador és útil per a tothom: per al periodista, per al tipògraf, per a l'empleat, per al dirigent, per al camperol, per al metge...

Quan està dotat de braços mecànics, es transforma en un robot infatigable.

I connectat a la xarxa de telecomunicacions, cada vegada més extensa, multiplica les seves possibilitats fins a l'infinit.

Els ordinadors ja han entrat a moltes cases, i s'estan convertint en els majordoms de l'any 2000. També han entrat a les escoles, i ajuden a aprendre moltes coses.

LUCA NOVELLI
El meu primer llibre sobre els ordinadors

- Guardeu aquest document **TCOMPUT2** en el vostre disc.
- Sortiu del FRAMEWORK :

  * Obriu el menú **Disco.**
  * Trieu l'opció **"Salir de FRAMEWORK"**.

PRÀCTICA Nº 4

Exercicis sobre el menú "Texto"

Objectius:

- Donar forma a un text per millorar la seva presentació.
- Utilitzar diferents tipus de lletra en un mateix document.(negreta,subratllat..)
- Justificar zones de text de diferent manera, és a dir: justificar per la dreta, per l'esquerra, per ambdós marges i text centrat.
- Emprar uns marges concrets per al text.

Exercici:

1a. Part

- Creeu una finestra de text. Doneu nom al document **TCARTA**.
- Entreu dins de la finestra. Escriu la carta que ve a continuació.

Olot, 25 de gener de 1.989
En tal
C/. De les cases cobertes, 99
17800 Olot (Girona)
FÀBRICA S.A
C/. Firal, 3
17800 OLOT (Girona)
Senyor Director,

M'adreço a vostè per oferir-li els meus serveis per si li poden ser d'interès.

Estic cercant una feina a mitja jornada, ja sigui fixa o temporal que em permeti combinar treball i estudis. A continuació, passo a detallar el meu currículum.

Tinc disset anys i estic fent el tercer curs de formació professional, a l'institut de F.P de la Garrotxa. Parlo i escric francès (perfeccionat a Perpinyà). He fet mecanografia.

Quant a experiència, he fet pràctiques durant tres mesos a l'empresa Socias S.A. i, l'estiu passat, vaig treballar a la fàbrica Carlets S.L. També tinc certa experiència en informàtica, en el maneig del tractament de textos del FRAMEWORK.

En cas que estigués interessat, li agrairia que m'ho fes saber i posaria les referències necessàries a la seva disposició.

Atentament el saludo,

En tal.

- Deseu el document al vostre disc.
- Substitueix les dades impersonals i incorrectes per les vostres personals de tal manera que la carta s'ajusti, al màxim, a la vostra situació.
- Observeu el model que hi ha a continuació, caldrà fer les modificacions oportunes per aconseguir que la vostra carta tingui el mateix format i presentació. (Els procediments per aconseguir-ho, estan detallats en el punts que vénen després del model.)

Model

Olot, 25 de gener de 1.989

En tal
C/.De les cases cobertes, 99
17800 Olot (Girona)

FÀBRICA S.A
C/. Firal, 3
17800 OLOT (Girona)

Senyor Director,

M'adreço a vostè per oferir-li els meus serveis per si li poden ser d'interès.

Estic cercant una feina a mitja jornada, ja sigui fixa o temporal que em permeti combinar treball i estudis. A continuació, passo a detallar el meu currículum.

Tinc disset anys i estic fent el tercer curs de formació professional, a l'institut de F.P de la Garrotxa. Parlo i escric **francès** (perfeccionat a Perpinyà). He fet **mecanografia**.

Quant a experiència, he fet pràctiques durant tres mesos a l'empresa **Socias S.A**. i, l'estiu passat, vaig treballar a la fàbrica **Carlets S.L.** També tinc certa experiència en informàtica en el maneig del tractament de textos del FRAMEWORK.

En cas que estigués interessat, li agrairia que m'ho fes saber i posaria les referències necessàries a la seva disposició.

Atentament el saludo,

Tal.

- El format del model té els següents marges: marge dret 65, marge esquerre 0, "sangrado" 8.

Heu de modificar aquests paràmetres en el menú **Texto.** Evidentment, als que ja siguin iguals no cal fer-hi res.

Com que el "sangrado" (entrada d'uns caràcters de la primera línia d'un paràgraf) afecta tots els paràgrafs, cal modificar el paràmetre de "sangrado" des del nivell superior de la finestra, és a dir, des del marc.

* Sortiu al marc de la finestra.
* Obriu el menú **Texto.**
* Seleccioneu amb les tecles de les fletxes l'opció **Párrafos: sangrado**
* Premeu ↵ .
* Teclegeu el nombre **8**
* Premeu ↵ .

Observeu que tots el paràgrafs tenen, ara, un entrat de 8 caràcters.

- Modifiqueu els justificats dels paràgrafs. Si observeu el model veureu que la primera línia que conté la data es troba cap a la dreta, això vol dir que es troba justificada per la dreta.

Quan comencem a escriure, si no ho especifiquem, el FRAMEWORK justifica els paràgrafs cap a l'esquerra.

Si volem modificar el tipus de justificat d'un paràgraf, cal situar el cursor en aquest paràgraf i, a continuació, anar al menú **Texto** i activar l'opció de justificat que volem.

Per modificar el justificat del paràgraf de la data cal que:

* Entreu dins de la finestra (<+>).
* Situeu el cursor a la línia de la data.
* Obriu el menú **Texto** (un sistema seria amb la tecla **<ins>** i, llavors, aneu a la finestra **Texto** amb les tecles del cursor).
* Seleccioneu l'opció **Derecha: Justificar** amb les fletxes.
* Activeu aquesta opció, prement ↵ .

Observeu que la línia de la data ja es troba justificada per la dreta.

Justifiqueu les línies que contenen : el nom i l'adreça de l'empresa en la qual sol.liciteu el treball i, també, l'última línia on figura el vostre nom, de tal manera que quedin centrades. Els restants paràgrafs, si observeu el model, veureu que estan justificats per la dreta i per l'esquerra, simultàniament. Cal fer-ho.

- Inseriu, també, les línies en blanc necessàries.

- Finalment, us resta modificar el tipus de lletra d'algunes parts del text. Per exemple, si voleu posar en negreta, tal com està en el model, el vostre nom i, aquest es troba a la segona línia, cal que:

  * Situeu el cursor damunt del primer caràcter del vostre nom.
  * Premeu **<F6>** (aquesta tecla té la funció de seleccionar el text que més tard modificareu).
  * Esteneu la selecció tot desplaçant el cursor amb les tecles de les fletxes horitzontals de moviment de cursor.
  * Premeu ↵ un cop heu il.luminat o seleccionat tot el vostre nom i cognoms.
  * Obriu el menú **Texto.**
  * Seleccioneu l'opció **negrita.**
  * Premeu ↵ .

Observeu que, si premeu qualsevol de les tecles de les fletxes per sortir d'aquesta línia, podreu veure que la línia que conté els vostres noms ha quedat visualitzada de manera diferent i quan fareu una còpia per impressora us sortirà en negreta.

Cal, doncs, que canvieu els tipus de lletra tal com estan al model.

- Un cop fetes totes les modificacions, traieu una còpia per impressora.

  * Sortiu al nivell superior, és a dir: al marc de la finestra.

* Obriu i poseu paper a la impressora.
* Obriu el menú **Imprimir**.
* Seleccioneu l'opció **Comenzar.**
* Premeu ↵ .

- Guardeu el document **TCARTA** al vostre disc.

- Observeu que en el vostre disc només hi ha un fitxer anomenat **TCARTA**, encara que heu fet dues accions de guardar-lo, però com que no heu canviat el nom, la segona vegada s'ha substituït el fitxer vell (sense justificar) per una còpia del nou (justificat).

Per poder comprovar això, heu d'anar al directori <A> i observar que només hi ha un sol fitxer amb aquest nom.

* Premeu **<Scroll locK>/<Bloq Despl>** perquè el cursor passi de la zona de documents a la zona de discos.
* Seleccioneu amb les fletxes el disc **<A>**.
* Premeu ↵ , per obrir aquesta finestra.
* Entreu dins amb la tecla **<+>**.
* Amb les tecles de les fletxes del moviment vertical del cursor, moveu-lo fins que trobeu el fitxer **TCARTA**.
* Per tornar a la zona de documents cal prémer, de nou, la tecla **<Scroll lock>/<Bloq Despl>.**

- Sortiu del FRAMEWORK.

2a. Part

- Carregar del vostre disc el document elaborat a la pràctica anterior, anomenat **TCOMPUT2.**

* Obriu el directori **<A>**.
* Entreu dins i seleccioneu el fitxer **TCOMPUT2.**
* Premeu ↵ per carregar-lo a la memòria de l'ordinador.

- Imprimiu-lo, és a dir: traieu-ne una còpia per impressora. Els passos que cal seguir són explicats a la primera part de la pràctica.

- Ara canvieu el nom d'aquest document, poseu-li el nom **TCOM-PUT3.**

- Modifiqueu el seu format, de manera que quedin justificats, per ambdós costats, tots els seus paràgrafs.

Es pot canviar el justificat, de cop, de tots els paràgrafs si el cursor es troba al marc de la finestra. El fet d'haver-hi el cursor al marc de la finestra vol dir que tenim seleccionat tot el seu interior i, per tant, qualsevol acció des d'aquí implicarà la seva aplicació a tot el contingut de la finestra.

Per aconseguir-ho seguiu els passos:

* Situeu el cursor al marc de la finestra.
* Obriu el menú **Texto.**
* Activeu l'opció **Justificar.**

Entreu dins de la finestra i observeu que teniu tots els paràgrafs justificats.

- Traieu-ne una altra còpia per impressora.
- Modifiqueu els marges d'aquest document **TCOMPUT3.** Imagineu que volem donar-hi el format d'una columna de diari. Per tant, heu de disminuir el nombre de caràcters per línia, suposeu que la línia ha de tenir 30 caràcters. I, al mateix temps, volem que aquest text quedi situat al mig del paper a l'hora de treure una còpia per impressora. Com que voleu canviar el format de tots els paràgrafs, haureu de fer les accions de canvi de marges des del marc de la finestra.

* Situeu el cursor al marc de la finestra **TCOMPUT3**.
* Obriu el menú **Texto**.
* Seleccioneu l'opció **Margen izquierdo** amb les tecles del cursor.
* Premeu ↵ per poder canviar el valor del marge esquerre.
* Teclegeu **15** i premeu ↵ . Observeu que ha quedat canviat el marge esquerre.
* Canvieu el valor que hi ha en el marge dret, poseu-hi 45. Això s'aconsegueix seguint els passos anteriors, però utilitzant l'opció **Límite: margen dcho** en comptes del **Margen izquierdo.**

Observeu que us ha quedat el text en 30 caràcters per línia i, al mateix temps, situat al mig de la finestra.

Tal com podeu veure en el model:

Un ordinador és una màquina
que, com moltes d'altres, està

construïda pels homes amb
plàstic, vidre i metall.

- Traieu-ne una còpia per impressora. I guardeu el text al disc.

PRÀCTICA Nº 5

Exercicis sobre el menú "Texto" submenú "Opciones de Texto"

Objectius:

- Utilitzar diferents tipus o estils de lletra. (subíndex, superíndex,..)
- Canviar a majúscules o a minúscules tot un paràgraf de text.
- Modificar l'espai entre línies, és a dir, la interlínia.
- Emprar diferents marges a partir de la utilització de les tecles <Ctrl><Tab> i <Shift><Tab>.

Exercici:

1a. Part

- Recupereu del vostre disc el document **TCOMPUT2**.
- Canvieu el nom d'aquest document, poseu-hi el nom **TCOMPUT4**.
- Canviar a majúscules totes les lletres del primer paràgraf del text. Això s'aconsegueix:
    * Seleccioneu el text del primer paràgraf. (Situeu el cursor en el primer caràcter, llavors premeu **<F6>**, i amb les tecles del cursor desplaceu el cursor fins al punt i a cap, i premeu ↵.)
    * Obriu el menú **Texto**.
    * Obriu el submenú **Opciones de texto**.
    * Seleccioneu amb les tecles del cursor l'opció **Todo en mayúsculas**.
    * Activeu aquesta opció prement ↵ .

Observeu que el text del primer paràgraf s'ha convertit en lletra majúscula.

- Canvieu a sense majúscules les lletres del segon paràgraf.
- Modifiqueu a través de l'opció **Inicial en mayúsculas** del menú **Texto** el nom de l'autora **LUCA NOVELLI**, per tal que quedi **Luca Novelli**.

- Escriviu com a superíndex el número **2000** que es troba en el quart paràgraf del text. Per fer això cal que:

  * Seleccioneu el nombre **2000**.
  * Obriu el submenú **Opciones de texto** del menú **Texto**.
  * Seleccioneu l'opció **Arriba(Superíndice)** i activeu-la.

Quan imprimiu aquest document observareu que el número **2000**, s'escriu en una mida més petita i se situa a la part superior de la línia, això és un superíndex que també s'anomena exponent.

- Canviar l'espai que hi ha entre les línies de text (interlínia). Si no especifiquem cap valor, el Framework agafa per defecte un espai, però si volem podem canviar-lo a doble espai o a triple espai.

Canvieu a doble espai tot el document. Caldrà que:

  * Situeu el cursor en el marc de la finestra. (Per tal de seleccionar tot el text.)
  * Obriu el submenú **Opciones de texto** del menú **Texto**.
  * Activeu l'opció **Espacio de interlínea** prement **<E>** o bé ↵ i observareu que el número **1** s'ha canviat pel número **2** i com que volem el paràgraf a doble espai, ja podem sortir d'aquí amb l'**<Esc>** o bé **<->**. (En el cas que el volguéssiu a triple espai, hauríeu d'haver premut un altre cop **<E>** o ↵.)

- Canvieu a triple espai el paràgraf que hi ha sobre el nom de l'autora i que comença per "<u>Els ordinadors ja han entrat a moltes cases,...</u>".
- Imprimiu aquest document.
- Guardeu el document **TCOMPUT4** en el vostre disc.
- Esborreu el document **TCOMPUT4** de la memòria.

2a. Part

- Creeu una finestra de text. I doneu-li el nom **TMARGES**.

- Entreu a dins de la finestra. Escriu el text que ve a continuació i **seguiu les instruccions que s'esmenten en el propi text** que heu de copiar.

1. Aquest paràgraf s'ha creat teclejant "1." i prement <Ctrl><tab>, a continuació s'ha introduït la resta de text d'aquest paràgraf. Observeu que heu obtingut un paràgraf amb "sangrat" negatiu. Això, vol dir que la primera línia comença més cap a l'esquerra que les següents línies. Per tant, l'efecte produït ha estat traslladar el marge esquerre un tabulador, és a dir, cinc espais cap a la dreta i s'ha creat un "sangrat" negatiu. Podeu veure els valors del marge esquerre i del "sangrat", si obriu el menú **Texto.**

2. Aquest segon paràgraf continua tenint les mateixes característiques que el paràgraf anterior, ja que si no modifiquem els paràmetres, aquests es mantenen. Ara un cop hàgiu acabat aquest paràgraf i hàgiu premut ↵ per saltar de línia, cal que premeu <Shift><Tab> per posar a zero el marge esquerre i el "sangrat" del proper paràgraf.

3. Ara volem un paràgraf amb marge esquerre però no amb "sangrat" negatiu com en els casos anteriors. Per aconseguir-ho només cal prémer <Ctrl><Tab> enmig del paràgraf o bé al final d'aquest. El marge esquerre ara és de cinc, aquest valor ve donat per l'amplada del tabulador que hi ha en el menú **Texto**, si voleu un altre valor cal modificar l'amplada del tabulador.

4. Per anul.lar el marge esquerre cal prémer enmig del paràgraf <Shift><Tab>, ho podeu fer aquí mateix un cop escrites les primeres línies d'aquest paràgraf. Tingueu en compte que per anul.lar l'efecte de les tecles <Ctrl><Tab> heu de prémer <Shift><Tab>. Observeu què passa si aneu prement diverses vegades, d'una manera alternativa, les tecles <Ctrl><Tab> i <Shift><Tab>.

- Guardeu aquest document **TMARGES** en el vostre disc.
- Imprimiu aquest document.

PRÀCTICA Nº 6

Exercicis de recerca i substitució de paraules

Objectius:
- Saber recuperar un fitxer del disc.
- Utilitzar les funcions de recerca i substitució de paraules dels tractaments de textos.
- Saber comptar el nombre de paraules d'un text o una part del text.

Exercici:

1a. Part

- Recupereu del disc el fitxer **TBOTO1.**
- Premeu **<F9>** per poder tenir tot el text a la pantalla.
- Llegiu el text.
- Compteu quantes vegades apareix la paraula <u>botó</u> fent servir l'opció **Búsqueda** del menú **Local**.
    * Situeu el cursor al marc de la finestra o bé dins de la finestra.
    * Obriu el menú **Local.**
    * Activeu l'opció **Búsqueda.**
    * Teclegeu el text a comptar o recercar, en aquest cas **botó.**
    * Premeu ↵ per indicar al programa que ja heu acabat d'escriure la paraula i que ja pot començar la recerca.
    * Observeu que ja ha trobat la primera, i us indica que premeu la fletxa **vertical cap avall** per fer la recerca de la següent, i així successivament. Observeu que a mesura que les va trobant, les va comptant i us va indicant el nombre de recerques.

Quantes vegades hi ha el mot botó en aquest text?

- Compteu quantes vegades hi ha la paraula <u>coll</u> en aquest text. Utilitzeu l'Opció **Búsqueda** del menú **Local**.

- Canvieu la paraula vaixell per la paraula nau fent servir l'opció **Sustitución** del menú **Local**.

  * Obriu el menú **Local**.
  * Seleccioneu l'opció **Sustitución** i premeu ↵ .
  * Escriviu **vaixell** i premeu ↵ , com a text a recercar.
  * Escriviu, al text que s'ha de canviar, **nau** i ↵ .
  * Una vegada hagi trobat la primera paraula, el programa espera que premeu ↵ per realitzar el canvi. Si no voleu fer el canvi, premeu la fletxa **vertical cap avall** per buscar el següent.

- Canvieu el mot camisa per jaqueta.
- Compteu quantes paraules hi ha al document. Cal utilitzar l'opció **Número de palabras** del menú **Edit**.

  * Situeu el cursor al marc de la finestra.
  * Obriu el menú **Edit**.
  * Seleccioneu l'opció **Número de palabras** i premeu ↵ .
  * Observeu que a l'última línia de la pantalla, surt el nombre de paraules que conté el document.

Per comptar el nombre de paraules d'un paràgraf, cal seleccionar el paràgraf amb la tecla <F6> i les tecles del cursor, és a dir: el text a comptar ha de quedar il.luminat.

- Compteu el nombre de paraules que hi ha a l'últim paràgraf del document.
- Obteniu una còpia del document en suport paper.
- Esborreu el fitxer de la memòria. (Recordeu que heu de situar el cursor al marc de la finestra i prémer **<Del>/<Supr>**.

2a. Part

- Recupereu, del vostre disc, el fitxer **TCOMPUT1**.
- Canvieu-li el nom, **TCOMPUT5.**
- Justifiqueu el text.
- Canvieu el marge dret de tot el text a 50.

- Canvieu només el marge esquerre del primer paràgraf a 15.
    * Situeu el cursor dins del primer paràgraf.
    * Obriu el menú **Texto** i seleccioneu **Margen Izquierdo.**
    * Introduïu el **15** i premeu ↵ .
- Substituïu la paraula <u>computadora</u> pel mot <u>ordinador</u>, heu d'utilitzar l'opció **Sustitución** del menú **Local**. Adapteu al text restant el canvi de gènere del mot substituït.
- Subratlleu algunes de les paraules claus d'aquest text.
- Quantes paraules hi ha en el primer paràgraf d'aquest document?
- Quantes paraules té tot el text?
- Feu-ne una còpia per impressora.
- Deseu el document **TCOMPUT5** al vostre disc.

PRÀCTICA Nº 7

Exercicis de Còpia i Moviment de blocs de text

Objectius:
- Saber copiar fragments de textos dins un mateix document.
- Saber traslladar blocs de textos.

Exercici:

1a. Part

- Escriu la cançó d'en Llach, que trobaràs a continuació. El document s'anomenarà **TLLACH**.
- El format de la pàgina és: marge esquerre 20 i marge dret 56.
- Observeu que hi ha línies repetides, aquestes només cal que les escriguis una vegada a la primera estrofa i, més tard, les anirem copiant on calgui.

Venim del nord
venim del sud
de terra endins
de mar enllà
i no creiem en les fronteres
si darrere hi ha un company
amb les seves mans esteses
a un pervindre alliberat
I caminem per poder ser
i volem ser per caminar.

Venim del nord
venim del sud
de terra endins
de mar enllà
i no ens mena cap bandera
que no es digui llibertat,
la llibertat de vida plena
que és llibertat dels meus companys.
I volem ser per caminar
i caminar per poder ser.

Venim del nord
venim del sud
de terra endins

de mar enllà
i no sabem himnes triomfals
ni marcar el pas del vencedor
que si la lluita és sagnant
serà amb vergonya de la sang.
I volem ser per caminar
i caminar per poder ser.

Venim del nord
venim del sud
de terra endins
de mar enllà
seran inútils les cadenes
d'un poder sempre esclavitzant
quan és la vida mateixa
que ens obliga a cada pas.
I caminem per poder ser
i volem ser per caminar.

Lletra i Música: Lluís Llach

- Un cop hagis escrit la cançó, cal copiar les quatre línies repetides al principi de cada estrofa. Anem a veure com es pot fer:

  * Situeu el cursor en el primer caràcter de la primera línia que s'ha de copiar, és a dir, sobre la V de Venim
  * Premeu **<F6>** i seleccioneu amb les tecles del cursor, les quatre línies que s'han de copiar. I premeu ↵ per indicar que heu acabat la selecció.
  * Premeu **<F8>** que té la funció de copiar el text seleccionat.
  * Situeu el cursor al lloc on voleu situar la còpia, que, en aquest cas, serà a la línia en blanc que hi ha abans del segon paràgraf.
  * Premeu ↵ per indicar que voleu la còpia en aquest lloc.

Observeu que, ara, teniu una còpia de les primeres quatre línies de la primera estrofa a la segona estrofa.

Continueu fent les altres còpies que manquen.

- Guardeu aquest arxiu en el vostre disc. I traieu una còpia per impressora.

2a. Part

- Recupereu del disc el fitxer **TPOESIA.**
- Observeu que els versos es troben desordenats dins de cada estrofa. Cal ordenar-los segons el model que teniu a continuació.
- El sistema per fer-ho consisteix a seleccionar la línia amb la tecla **<F6>** i, llavors, amb la tecla **<F7>** traslladar-la al seu respectiu lloc. El mètode és, pràcticament, igual que el procediment de copiar, de la primera part de la pràctica.

L'ESPERANÇA ENCARA...

L'esperança encara dansa
al voltant del meu amor,
gira, tomba; quan s'atansa,
no hi val ombra ni recança.

Fina daga, doloret,
fes-te enllà i el coll avança:
no te'n riguis, que l'amor
posa flors a la balança.

Cabell blanc sigui en la dansa
aliret i cant d'ocell.
Galta pàl.lida mostrant-se
fes-la roja tu, esperança.
i per sempre dansa, dansa.

Clementina Arderiu

- Exemple de com traslladar la línia tercera del document que teniu a la pantalla que diu: L'esperança encara dansa a la primera línia, com li correspon segons el model.
    * Situeu el cursor sobre el primer caràcter d'aquesta línia, és a dir, sobre la L.
    * Premeu **<F6>** i les tecles del cursor per seleccionar el text de la línia. I premeu ↵ un cop seleccionada aquesta línia.
    * Premeu **<F7>** per indicar que voleu traslladar el text seleccionat.

* Moveu el cursor, situant-lo al lloc on heu de traslladar la línia, que, en aquest cas, és davant de tot.
* Premeu ↵ per indicar que voleu realitzar el trasllat al lloc del cursor.

Observeu que L'esperança encara dansa s'ha col.locat a la primera línia com volíem.

Si en el procés de trasllat de línies se us enganxen dues línies, cal prémer ↵ un cop situat el cursor damunt del que ha de ser el primer caràcter de la línia inferior.

- Traieu una còpia per impressora, un cop l'hàgiu ordenat.
- Esborreu l'última estrofa del text que va de Cabell blanc.. fins a i per sempre dansa, dansa. Però cal esborrar tota l'estrofa de cop. Per tant, cal, primer, seleccionar tota l'estrofa (amb F6 i fletxes) i, llavors, –un cop seleccionada–, prémer **<Del>/<Supr>**.
- Traieu-ne una altra còpia per impressora.

PRÀCTICA Nº 8

Exercicis sobre els menús "Texto" i "Imprimir"

Objectius:

- Repassar i consolidar les opcions del menú "texto", referents a donar format a un text.
- Utilitzar les opcions del menú "imprimir": posar capçaleres i peus, fer lletra comprimida.
- Conèixer les opcions del menú "imprimir": treure per impressora una pàgina d'un document, que té més d'un full i fer diferents còpies.
- Saber veure, abans de la impressió, el nombre de pàgines que ocuparà.
- Saber crear rectangles o marcs a dins d'un text.
- Utilitzar les funcions de tallar i enganxar.

Exercici:

1a. Part

- Recupereu el fitxer **TPERFUM**.
- Entreu dins de la finestra i observeu quin és el seu format:

  Quin marge esquerre té?

  Quin marge dret té?

  Quin "sangrat" té?

  Quin tipus de justificació té?

- Doneu el format següent al text: marge esquerre 0, marge dret 60 i "sangrat" 3 (des del marc de la finestra).
- Aneu al menú **Ventana** i activeu l'opció **Mostrar número de página** per tal de poder visualitzar quantes pàgines ocupa el text i, també, per poder observar el principi i la fi de cada pàgina. Un cop activada aquesta opció, cal entrar dins de la finestra i amb les tecles del moviment ràpid del cursor, viatjar des de la primera fins a l'última línia del text per tal d'observar el nombre de pàgines i on és la separació de pàgina.

  Quantes pàgines té aquest text?

- Volem posar capçaleres i el nombre de pàgines, a la capçalera esquerra el nom del llibre: **EL PERFUM**, i, a la dreta, el nom de l'autor: **Patrick Süskind**. I a peu de pàgina, a la part central, el mot **pàgina** seguit del **número de pàgina**.

Dins del menú **Imprimir** hi ha una opció **Variante formato** que ens permet posar capçaleres i peus.

Cal doncs, que, a la part esquerra de la capçalera, poseu **EL PERFUM**, això es fa de la següent manera:

* Obriu el menú **Imprimir**.
* Activeu l'opció **variantes formato**;
* Seleccioneu l'opció **Izquierda** del submenú **Cabeceras** i premeu ↵.
* Escriviu **EL PERFUM** i premeu ↵.

A la part dreta de la capçalera, ha de figurar el nom de l'autor de la novel.la, **Patrick Süskind**.

* Seleccioneu l'opció **Derecha** del submenú **Cabeceras** i premeu ↵.
* Escriviu **Patrick Süskind** i premeu ↵.

També cal que les pàgines surtin numerades; per això és necessari que ompliu el submenú **pies**. Per exemple:

* Activeu l'opció **Texto centrado**.
* Escriviu **pàgina <página>** i premeu ↵.

El programa a l'hora d'imprimir, quan troba **<página>**, escriu el número de la pàgina que ha imprès.

(Recordeu que amb la tecla **<->** surts de les finestres interiors).

- Imprimiu el text. (Ull viu!!, el paper ha d'estar ben col.locat a la impressora. Seria aconsellable treballar amb paper continu, en aquesta pràctica.)
- Imprimiu, solament, la segona pàgina d'aquest text amb lletra comprimida i traieu-ne alhora dues còpies.

L'opció lletra comprimida, es troba dins del submenú **variantes formato**, del menú **Imprimir**: activeu-la.

Les opcions seleccionar el número de pàgina a imprimir i el nombre de còpies

es troben en el submenú **Opciones de salida**, del menú **Imprimir.** Per imprimir, només, la segona pàgina :

* Obriu el menú **Imprimir.**
* Obriu el submenú **Opciones de salida**.
* Activeu l'opció **Comenzar en página**.
* Entreu un **2** i premeu ↵ **.**
* Activeu l'opció **Terminar en página**.
* Entreu un **2** i premeu ↵ .

Per treure dues còpies alhora d'aquesta pàgina heu de fer:

* Dins d'aquest mateix submenú **Opciones de salida**
* Activar l'opció **Número de copias**
* Entrar un **2** i prémer ↵ .

Ara, cal tornar al menú **Imprimir**. S'hi pot anar prement **<->**, si us trobeu dins del submenú **Opciones de salida**. I ja podeu activar l'opció **Comenzar**, perquè s'imprimeixi la segona pàgina dues vegades.

- Heu de tornar al submenú **Opciones de salida** i restaurar els valors inicials a les opcions emprades en l'apartat anterior: **Comenzar en página i Terminar en página .** En el cas que continuéssiu treballant en la segona part d'aquesta pràctica, quan aneu a imprimir, tindreu problemes amb aquests valors, ja que aquestes opcions són de treball i no de finestres.

2a. Part

- Creeu una finestra de text i doneu-li el nom de **TFORMULA**.
- Cal crear un document igual al model que a continuació se us presenta. (Després del model hi ha les instruccions per poder-lo realitzar)

Model

Una fórmula de representar l'equació de segon grau és:

$$A_1x^2 + A_2x + A_3 = 0$$

A_1, A_2 i A_3 són els coeficients.

Doneu valors a aquests coeficients:

A_1 ☐

A_2 ☐

A_3 ☐

- Per escriure els caràcters gràfics, és a dir, ratlles horitzontals i verticals, i angles..., que serveixen per fer els rectangles que hi ha en el model, heu de conèixer els codis ASCII d'aquests caràcters, que són: │ (179), ─ (196), ┌ (218), ┐ (191), └ (192), i ┘ (217).
- Escriviu la primera línia de text, amb marges similars al model.
- A continuació heu d'escriure el rectangle i la fórmula simultàniament. Observeu que el rectangle ocupa tres línies. El procediment és el següent:
  * Situeu el cursor on hagi d'anar el vèrtex superior esquerre del rectangle.
  * Heu d'escriure el caràcter ┌ ,i això es fa: mantenint premuda la tecla **<Alt>** i llavors teclejant el número **218** amb les tecles numèriques de la part dreta del teclat, i deixant anar la tecla **<Alt>**. (Observeu que surt en pantalla el vèrtex.)
  * A continuació, introduïu 30 vegades el caràcter ─ seguint el mètode descrit en el punt anterior. (Un sistema ràpid consisteix a prémer simultàniament <Ctrl>i<30> i llavors introduir un cop el caràcter ─)
  * Finalment, heu d'introduir el vèrtex superior dret i prémer ↵ per saltar de línia. En tot això, heu fet la línia superior del rectangle.
  * Heu d'introduir: el costat esquerre (caràcter │), la fórmula i el costat dret tot a la mateixa línia.
  * Introduïu la línia inferior del rectangle.
- Escriviu les dues línies següents.
- Els tres últims paràgrafs (els coeficients i els rectangles) són quasi iguals, l'única diferència és amb el subíndex. Per tant, el mètode més ràpid, consisteix a crear un paràgraf i llavors copiar-lo dues vegades

i posteriorment modificar el subíndex. Aquí utilitzareu les funcions de **Tallar<Shift><F7> i Enganxar <Shift><F8>**. Cal que:

* Escriviu: A_1 □
* Seleccioneu amb **<F6>** aquest paràgraf que ocupa tres línies.
* Premeu simultàniament **<Shift><F7> (tallar)** per copiar aquestes línies en una carpeta interna del Framework.
* Situeu el cursor a sota aquest paràgraf.
* Premeu simultàniament **<Shift><F8> (Enganxar)** per copiar a la posició del cursor el contingut de la carpeta.
* Repetir aquests dos darrers punts per copiar el tercer paràgraf.

Observeu que amb aquest procés heu copiat un paràgraf diverses vegades. (Si no utilitzeu <Shift><F7> el contingut de la carpeta no varia i la podeu copiar tantes vegades com vulgueu.)

Només cal que modifiqueu els subíndexs.

- Un cop hàgiu acabat la realització del document, traieu-ne una còpia per la impressora.
- Guardeu aquest document en el vostre disc.

PRÀCTICA Nº 9

Exercicis de copiar text entre finestres

Objectius:

- Saber copiar text d'una finestra a l'altra.
- Adquirir habilitat en el maneig de diversos documents alhora.
- Saber modificar i posar marges a partir de la línia de format.

Exercici:

1a. Part

- L'exercici consistirà a crear un document a partir d'uns altres dos escrits prèviament.
- Creeu una finestra en blanc.
- Doneu-li el nom de **TNANAG3**.
- Recupereu del disc els fitxers **TNANAG1** i **TNANAG2.**
- Si observeu aquests documents veureu que un és una poesia gallega i l'altre la seva traducció castellana. Volem crear, ara, un nou document, l'anomenat **TNANAG3** que serà una fusió dels dos. Caldrà anar intercalant les estrofes, primer en gallec i després, la mateixa, en castellà.

Per exemple: Cal posar primer el títol gallec i després el castellà.

* Cal que tingueu oberta la finestra **TNANAG3.**
* Entreu dins del document **TNANAG1**.
* Seleccioneu el títol que diu **"SE NE PALLA TIRITA O MINIÑO"** amb **<F6>** i les tecles del cursor.
* Premeu **<F8>** per indicar que el volem copiar.
* Ara, cal situar el cursor a dins de la finestra **TNANAG3** on volem copiar el text seleccionat. Heu de prémer **<->** per sortir de la finestra **TNANAG1**.
* Amb les fletxes, situeu el cursor a sobre del document **TNANAG3**.

* Entreu dins amb **<+>.**
* I, finalment, premeu ↵ .

Podeu seguir un procediment semblant per copiar el títol castellà a sota.

A continuació, cal copiar tota la primera estrofa de la poesia gallega a la nova finestra.

* Seleccioneu l'estrofa primera del document **TNANAG1**, que diu: <u>Se ne palla...</u> i acaba a <u>que nasca da Aurora ¡ai,ai,ai!</u>.
* Premeu **<F8>**.
* Col.loqueu el cursor dins de la finestra **TNANAG3**, a sota dels títols.
* Premeu ↵ .

Observeu el model, i realitzeu les còpies necessàries per obtenir en el document **TNANAG3** totes les estrofes d'una manera intercalada.

SE NE PALLA TIRITA O MINIÑO
SI EN LAS PAJAS TIRITA MI NIÑO

Se ne palla tirita o Miniño,
préstale puoco nascer solecino.
Se a la risa del alba solouça
préstale puoco que nasca da Aurora
¡ai, ai, ai!

Si en las pajas tirita mi niño
de poco le vale a soleciño
Si a la risa del alba solloza
de poco le vale nacer de la Aurora,
¡ay, ay, ay!

- Traieu-ne una còpia per impressora, que tingui una capçalera que digui **Poesia gallega** i a peu de pàgina hi surti el número de la pàgina.
- Guardeu aquest document en el vostre disc.

2a. Part

- Recupereu el fitxer **TBOTO1**.
- Creeu una finestra de text, poseu-li el nom **TBOTO2**.
- Copieu tot el contingut del document **TBOTO1** a dins de **TBOTO2**.
- Heu de modificar els marges dels paràgrafs d'una altra manera, aquí ho fareu a través de modificar la **línia de format.**

Els canvis que heu de fer són:

El 1r. paràgraf ha de tenir: un marge esquerre de 20, marge dret de 50 i un "sangrat" de 8.

El 2n. paràgraf ha de tenir: un marge esquerre de 10, marge dret de 40 i un "sangrat" de 5.

El 3r. paràgraf ha de tenir: un marge esquerre de 30, marge dret de 60 i un "sangrat" de -10.

El 4rt. paràgraf ha de tenir: un marge esquerre de 0, marge dret de 60 i un "sangrat" de 10.

Per canviar els marges del 1r. paràgraf ho fareu de la següent manera:

* Poseu el cursor a dins del 1r. paràgraf.
* Obriu el submenú **Opciones de texto** del menú **Texto**.
* Activeu **Modificar línea formato**.
* Apareix la línia de format a la part superior de la finestra, i amb les fletxes podeu moure el cursor a través de la línia. Col.loqueu el cursor a la posició 20 i premeu el caràcter **<[>,** tal com s'indica a la part inferior de la pantalla per obtenir el marge esquerre de 20.
* Col.loqueu el cursor a la posició 50 i premeu el caràcter <]> per obtenir un marge dret de 50.
* Col.loqueu el cursor a la posició 28 i premeu el caràcter <#> per obtenir un "sangrat" de 8.
* Finalment, heu de sortir d'aquí prement ↵ , tal com indica la informació de la part inferior de la pantalla.

Observeu que el primer paràgraf, ha adoptat els marges que heu introduït.

Canvieu els marges del 2n., 3r. i 4rt. paràgrafs, utilitzant el mètode emprat pel 1er. paràgraf.

- Imprimiu d'aquest document dues còpies de cop.
- Guardeu aquest document **TBOTO2** en el vostre disc.

PRÀCTICA Nº 10

Exercicis de finestres col·lectores

Objectius:
- Saber construir una finestra col.lectora.
- Conèixer els avantatges que té la utilització de finestres col.lectores.
- Modificar la mida i la situació d'una finestra.

Exercici:

1a. Part

- L'exercici consistirà a crear una finestra col.lectora on introduireu tots els fitxers de text que teniu en el vostre disc. D'aquesta manera, a l'hora de consultar un fitxer de text, només caldrà mirar dins de la col.lectora per trobar-lo.
- Recupereu els fitxers **TCOMPUT1**, **TCOMPUT2**, **TCOMPUT3**, **TCOMPUT4**, **TCOMPUT5**, **TCARTA**, **TLLACH**, **TBOTO2**, **TMARGES I TNANAG3** del vostre disc.
- Activeu l'opció **Despejar área de trabajo** del menú **Disco**, per tal de tancar tots el documents a la vegada i netejar la pantalla.
- Creeu una finestra de text, que servirà de col.lectora.
- Anomeneu-la **TEXTOS**.
- Ara, caldrà que traslladeu tots els documents dins de la finestra col.lectora **TEXTOS.**
    * Heu de tenir oberta la col.lectora.
    * Seleccioneu els restants documents, utilitzeu **<F6>** i desplaceu el cursor amb les tecles de les fletxes fins que quedin tots il.luminats. Ull viu! la col.lectora no
    * Premeu **<F7>** per indicar que voleu traslladar les finestres seleccionades.
    * Situeu el cursor dins de la finestra col.lectora que és el destí de les finestres seleccionades. Cal : Moure el cursor fins a situar-lo a sobre el marc de la finestra **TEXTOS**. Entrar dins amb la tecla <+>.

* Premeu ↵ per executar el trasllat.

Observeu que totes les finestres s'han col.locat dins la de **TEXTOS**.

- Podeu visualitzar aquesta finestra col.lectora, com una espècie d'índex (o esquema), a través de la tecla **<F10>**, que actua de commutador de les dues formes de visualització, ja que si tornéssiu a prémer **<F10>**, llavors, tornaríeu a tenir la visualització per finestres. Proveu-ho. Moveu-vos per dins de la finestra col.lectora.
- Podeu enumerar les finestres o documents que teniu dins de la col.lectora.

  * Visualitzeu **TEXTOS** amb forma d'esquema.
  * Obriu el menú **Ventana.**
  * Activeu l'opció **Numerar etiquetas.**

Observeu els números que han aparegut davant del nom de cada document.

- Guardeu aquesta finestra **TEXTOS** al vostre disc.
- Netegeu l'àrea de treball i esborreu el que tingueu.

2a. Part

L'exercici que fareu a continuació, consistirà a modificar la mida de la finestra i la seva posició dins de la pantalla.

- Recupereu l'arxiu **TCARTA** del vostre disc.
- Canvieu-li el nom; anomeneu-lo **TDIMEN**.
- Modifiqueu les dimensions d'aquesta finestra. Per fer-ho, cal que:

  * Situeu el cursor sobre el marc de la finestra.
  * Premeu **<F4>** per modificar les dimensions. Observeu que la part dreta de la línia d'estat, ens indica les dimensions **dim: 70/11** de la finestra (línia il.luminada a la part inferior de la pantalla que dóna informació).
  * Premeu quatre vegades la fletxa avall del cursor per augmentar l'alçada de la finestra fins que resti a **70/15.**
  * Premeu, les vegades necessàries, la fletxa esquerra del cursor fins que quedi dimensionada la finestra a **40/15**.
  * Premeu ↵ per acabar el dimensionament.

Observeu que heu canviat les dimensions de la finestra **TDIMEN.**

- Canvieu la situació d'aquesta finestra: la traslladareu al mig de la pantalla.

    * Situeu el cursor al marc de la finestra.
    * Premeu **<F3>** per traslladar la finestra. Observeu que la línia d'estat us indica la posició actual de la finestra **pos. 1/4**.
    * Premeu la fletxa, que mou el cursor cap a la dreta, tantes vegades com sigui necessari per situar la finestra al mig de la pantalla, que serà quan es trobi a la posició **20/4**.
    * Premeu ↵ per indicar el final del trasllat.

- Guardeu **TDIMEN** al disc.
- Carregueu, a la memòria, els arxius **TNANAG1 i TNANAG2**.
- Modifiqueu les dimensions i les posicions dels tres fitxers que teniu a la memòria per tal de poder-los observar alhora **.**

PRÀCTICA Nº 11

Exercici de columnes periodístiques i d'encolumnar

Objectius:

- Saber crear un document amb columnes periodístiques.
- Saber encolumnar dues finestres de text, de manera que obtingueu un full imprès en dues columnes.
- Consolidar la creació de finestres col.lectores.
- Utilitzar les funcions: desplaçar<F3>, dimensionar<F4> i copiar<F8> finestres.

Exercici:

1a. Part

- L'exercici consistirà a agafar un text (un fragment de la novel.la "El perfum") i convertir-lo en un document de 3 columnes com en els diaris i revistes.
- Recupereu el fitxer **TPERFUM**.
- Heu de crear un document que tingui tres columnes per pàgina. Cal que:
  * Situeu el cursor al marc de la finestra **TPERFUM**, ja que no pot trobar-se a dins.
  * Activeu la "macro" que construeix les columnes periodístiques prement simultàniament **<Alt> i <F7>**. Aneu contestant les qüestions:
    - nombre de línies 51
    - nombre de caràcters per polzades 10
    - nombre de columnes 3
    - salt automàtic entre pàgines .... S

Ara, ja teniu l'estructura del document creada, només cal introduir el text. Canvieu-li el nom, en comptes de **DOCUMENTO** poseu-li **TPERIODI.**

- Entreu a dins del document **TPERFUM**, seleccioneu tot el text i copieu-lo a dins d'una columna de la finestra anomenada **TPERIODI.**

Observeu com el text ha canviat de marges i s'ha adaptat a les columnes. I s'han creat les pàgines necessàries per incloure el text introduït. Comproveu a través de les tecles del cursor que, quan arribeu al final d'una columna el cursor salta a la columna següent i també en arribar al final de pàgina salta a l'altra pàgina.

- Imprimiu aquest document i guardeu-lo en el vostre disc.
- Esborreu el text de la primera columna i observeu com el text de les altres ve a substituir-ne el text esborrat.

2a. Part

- L'exercici consistirà a crear un document que tingui dues columnes de text, d'una manera manual.
- Recupereu del vostre disc els documents **TNANAHER** i **TNANAAL1**.
- Tanqueu els documents anteriors, en cas que estiguin oberts.
- Creeu una finestra en blanc. I doneu-li el nom **TENCOLUM** .
- Seleccioneu i copieu a dins de la finestra **TENCOLUM** els documents: **TNANAHER** i **TNANAAL1**. (Heu de tenir present que l'ordre de les finestres, dins la col.lectora, ha de ser: primera **TNANAHER** i segona **TNANAAL1**.)
- Col.loqueu el cursor sobre el marc de la finestra **TNANAHER** que es troba dins de la finestra **TENCOLUM**; per mitjà de la tecla **<F4>** dimensioneu la finestra fins a aconseguir que tingui 30 columnes d'amplada i 49 línies d'alçada. La zona dreta de la línia sobreil.luminada de la part inferior de la pantalla, indicarà la dimensió i us facilitarà aquesta tasca.
- Repetiu el punt anterior per al fitxer **TNANAAL1**.
- Desplaceu la finestra **TNANAAL1** de dins de la finestra **TENCOLUM** per situar-la a la dreta de la finestra **TNANAHER** i a la mateixa alçada.
    * Situeu el cursor sobre el marc de **TNANAAL1**.
    * Obriu el menú **Ventana**.
    * Activeu l'opció **Libre desplazamiento**.
    * Desplaceu la finestra amb **<F3>**. La posició de la finestra, en desplaçar-se, ve reflectida a la zona dreta de la línia sobreil.luminada: fixeu la posició 35/1.

- Ajusteu el marge dret del text de cada un dels documents a 30, per tal que coincideixi amb la grandària de la finestra.
- Col.loqueu el cursor al marc de la finestra **TENCOLUM**, i, ara, enregistreu el document **TENCOLUM** al disc.
- Finalment, imprimiu-lo. Heu d'haver aconseguit un full en dues columnes.

PRÀCTICA Nº 12

Exercici de correcció ortogràfica

Objectius:
- Saber utilitzar el corrector ortogràfic en llengua castellana, incorporat al FRAMEWORK.
- Practicar l'ús del corrector ortogràfic de català ADHOC.

Exercici:

1a. Part

- L'exercici consistirà a carregar un document en castellà i corregir-lo, per treure'n, més tard, una còpia per impressora.
- Carregueu el fitxer **TNANAAL2**.
- Entreu a dins del document; és aconsellable treballar amb el text ocupant tota la pantalla (**<F9>**).
- Per realitzar la comprovació ortogràfica cal que:
  * Obriu el menú **Util.**
  * Activeu l'opció **Diccionario.**
  * Activeu la subopció **Iniciar la comprobación del Texto**

Observeu que comença a corregir les paraules del text i s'il.lumina la paraula, possiblement, no correcta. A la part inferior de la pantalla apareix un menú que funciona de la mateixa forma que els de la línia superior. Cal, doncs, seguir les instruccions que vagin apareixent.

Quan aparegui una paraula il.luminada podeu :

* Activar **Sugerir** per tal que es visualitzin paraules semblants i alhora poder triar-ne una amb les tecles del cursor per substituir la paraula il.luminada.
* Activar **Editar** per modificar, d'una manera manual, la paraula il.luminada.
* Activar **Continuar** per seguir comprovant altres paraules.
* Activar **Añadir**, aquesta opció incorpora al diccionari personal la paraula il.luminada, per la qual cosa quan torni a sortir aquesta paraula, no quedarà il.luminada.

* Activar **<Esc>** per sortir d'aquesta opció de correcció.

Comproveu i corregiu totes les errades que hi hagi en aquest text **TNA-NAAL2.**

- Feu-ne una còpia per impressora.
- Sortiu del FRAMEWORK.

2a. Part

- Correcció ortogràfica d'un text escrit en català.
- Ull viu!!! cal que, abans de carregar el FRAMEWORK a la memòria, instal.leu el programa **ADHOC.**
- Llavors, carregueu el **FRAMEWORK**.
- Recupereu el fitxer **TCALDERS.**
- Entreu a dins d'aquest document amb **<F9>**.
- Activeu el corrector de català: premeu, simultàniament, la tecla **<Ctrl>** i la tecla **majúscula dreta**.
- El corrector analitzarà totes les paraules que trobi al text de la pantalla i il.luminarà les paraules incorrectes i aquelles que no conegui, per això heu de pensar que la paraula que s'ha il.luminat pot ser correcta, sobretot si es refereix a noms propis de ciutats i persones que, segurament, no figuren dins de l'**ADHOC.**
- Corregiu, doncs, totes les paraules que us vagin quedant il.luminades i que siguin incorrectes. Per fer-ho, cal moure el cursor al lloc de l'errada i corregir l'error d'una forma manual.
- Ull viu!!! **ADHOC** només comprova les paraules de la pantalla. No comprova, per tant, el text no visible. Caldrà canviar de pàgina i anar activant la correcció.
- Feu-ne una còpia per impressora.

PRÀCTICA Nº 13

Exercicis de notes a peu de pàgina i separació amb guions

Objectius:
- Utilitzar l'opció de redactar notes a peu de pàgina.
- Conèixer l'opció de la separació sil.làbica amb guions al final de línia.

Exercici:

- Recupereu el document **TPERFUM**.
- Canvieu el nom d'aquest document, poseu-hi el nom **TPERFUMP.**
- Modifiqueu el marge dret del text a 65 i justifiqueu-lo.
- Heu d'incorporar tres notes a peu pàgina, que són:

La primera va després de la frase que diu **i fins i tot pudia el rei** que es troba a la meitat del segon paràgraf i ha de dir:

En aquesta època regnava a França la dinastia dels Borbó. Concretament amb en Lluís XIV, Lluís XV i Lluís XVI.

La segona va després de la frase que diu **el 17 de juliol del 1738 Jean-Baptiste Grenouille** que es troba al principi del quart paràgraf i ha de dir:

Fou batejat en el convent de Saint-Merri.

La tercera va a darrera de l'última paraula del text que és **Grève** i ha de dir:

El nadó fou lliurat a una dida anomenada Jeanne Bussie de la Rue Saint-Denis.

Per procedir a entrar la primera nota cal que:

* Situeu el cursor darrera de la paraula **rei** i a sobre de la coma.
* Activeu l'opció **Crear nota** del submenú **Redactar nota al pie** del menú **Edit**.

* Teclegeu el text de la nota, és a dir, **"En aquesta època regnava a França..."** fins a **"Lluís XVI."** i premeu ↵ .

Observeu que apareix un número [1] després de la paraula **rei**, que és la marca de la nota. La nota sortirà impresa al final de la pàgina.

Procediu a introduir les restants notes.

- El Framework té una opció que permet trencar les paraules que no caben al final de línia, separant-les amb un guió; això es pot fer d'una manera manual o automàtica. Seguiu els següents punts:

  * Situeu el cursor a sobre de la lletra **m** de la paraula **abominables** que es troba al principi de la segona línia del text.
  * Activeu l'opció **Unir con guión** del submenú **Guiones: División silábica** del menú **Edit**.

Observeu com la paraula **abominables** ha quedat partida i separada amb un guió. En el cas que no sigui necessari separar la paraula el guió queda amagat i apareix en el moment que per modificacions es faci necessari. Aquest és el procediment manual. Ara utilitzareu la forma automàtica, és a dir, d'un text seleccionat, el Framework separa amb un guió les paraules que són necessàries. Feu el següent:

  * Seleccioneu els tres primers paràgrafs d'aquest document.
  * Activeu l'opció **Seleccionar texto** del submenú **Guiones: División silábica** del menú **Edit**.

Observeu que en els tres primers paràgrafs hi ha paraules al final de línia que han estat partides.

- Imprimiu aquest document.
- Guardeu-lo en el vostre disc.

PRÀCTICA Nº 14

Exercicis de consolidació

Objectius:

- Repassar i consolidar els coneixements més generals del tractament de textos.
- Utilitzar el tractament de textos com una eina a l'hora de fer treballs per a diferents assignatures.
- Saber millorar la presentació dels treballs en funció dels avantatges que suposa treballar amb un tractament de textos.

Exercici:

- Crea i escriu un document que consisteixi en algun treball que hagis de fer per a alguna assignatura. (Si no tens cap treball a la vista, el pots substituir per apunts teus)
- L'extensió del document ha de ser com a mínim, de dos fulls.
- El document ha de tenir una bona presentació; és a dir, paraules en negreta, subratllades, marges correctes, títols centrats, paràgrafs entrats....
- Cal que, a la còpia impresa, les pàgines siguin numerades i tinguin una capçalera que pot ser el vostre nom.

TBOTO1

BOTÓ DE COLL

He passat unes molèsties terribles! No pas avui, no, sinó des de fa anys. I no per qüestions familiars, com us podríeu pensar, no... Simplement a causa del botó del coll de la camisa! Mireu, és evident que cal dur-lo, el botó del coll; en depenem d'una manera directa! Penseu en tota la quantitat de coses que van lligades a aquest botó: la pitrera, el coll de la camisa, el coll de la corbata, etc.

Feu-me el favor d'imaginar-vos un home elegant sense el botó del coll, quina fila faria! De què serveix un barret de copa ben distingit, si el coll de la camisa no té botó? Tot penja!

L'únic home que puc imaginar-me sense el botó del coll és un mariner, però no tothom pot ser mariner, perquè aleshores tothom hauria de tenir un vaixell, i a més, no tots els mariners en tenen, de vaixell! I això mateix passa amb el cafè.

Imagineu-vos un cafè sense tassa! No ens el podem pas beure directament del molinet! O bé una taula sense potes... Ja no caldria tenir-la. Podríem seure directament a terra. I això mateix passa amb les agulles de rellotge.

TPOESIA

L'ESPERANÇA ENCARA...

no hi val ombra ni recança.
al voltant del meu amor,
L'esperança encara dansa
gira, tomba; quan s'atansa,

no te'n riguis, que l'amor
posa flors a la balança.
fes-te enllà i el coll avança:
Fina daga, doloret,

Galta pàl.lida moştrant-se
Cabell blanc sigui en la dansa
i per sempre dansa, dansa.
aliret i cant d'ocell.
fes-la roja tu, esperança.

Clementina Arderiu

TPERFUM

Al segle XVIII visqué a França un dels homes més genials i abominables d'una època en la qual sovintejaren les figures genials i abominables. Aquí narrarem la seva història. s'anomenava Jean-Baptiste Grenouille, i si el seu nom, a diferència del d'altres monstres genials, com per exemple De Sade, Saint-Just, Fouché, Bonaparte, etcètera, ha caigut en oblit, sens dubte no ha estat perquè Grenouille fos inferior a aquests homes cèlebres i tenebrosos pel que fa a l'altivesa, en un mot, a la impietat, sinó perquè el seu geni i la seva única ambició es limitaren a un terreny que no deixa cap senyal en la història: al regne fugisser de les olors.

A l'època a la qual ens referim regnava a les ciutats una fetor a penes concebible per a nosaltres, homes moderns. Els carrers pudien a fems, els patis interiors pudien a orins, els bucs de les escales pudien a fusta podrida i a excrements de rata, les cuines, a col podrida i a greix de moltó; les cambres sense ventilació feien pudor de resclosit, les alcoves pudien a llençols llardosos, a edredons humits i a la punyent olor dolçassa dels orinals. Les xemeneies pudien a sofre, les adoberies pudien a lleixius corrosius, els escorxadors, a sang coagulada. Els homes pudien a suor i a roba bruta; en llurs boques pudien les dents corrompudes, llur alè pudia a ceba i llurs cossos, quan ja no eren joves, a tumors, a llet agra i a formatge ranci. Pudien els rius, pudien les places, pudien les esglésies, pudien sota els ponts i dins els palaus. El pagès pudia com el capellà, l'oficial d'artesà com l'esposa del mestre; pudia tota la noblesa, i fins i tot pudia el rei, pudia com una fera, i la reina pudia com una cabra vella tant a l'estiu com a l'hivern. Perquè al segle divuit encara no havia estat deturada la corrosiva activitat dels bacteris, i a causa d'això no hi havia cap ocupació humana, sia creadora sia destructora, cap manifestació de vida en gestació o en decadència que no anés acompanyada d'alguna fetor.

I naturalment a París la fetor ja era desmesurada, perquè París era la ciutat més gran de França. I dins de París hi havia, al seu torn, un indret on la fetor regnava de manera especialment infernal, entre la Rue aux Fers i la Rue de la Ferronnerie, és a dir, el Cimetière des Innocents. Durant vuit-cents anys s'havien traginat i abocat dins llargues fosses, dia rera dia, dotzenes de cadàvers, durant vuit-cents anys s'havien amuntegat els ossos en sepulcres i osseres. I a la fi, a la vigília de la Revolució Francesa, quan algunes de les fosses reblertes d'ossos s'ensorraren perillosament i la fetor del sobreeixit cementiri incità els veïns no tan sols a protestar, sinó a rebel.lar-se de debò, fou tancat i abandonat, i en aquell lloc, una vegada amuntegats a les catacumbes de Montmartre els milions d'ossos i cranis, s'hi bastí un mercat de queviures.

I fou aquí, a l'indret més pudent de tot el regne, on va néixer el 17 de juliol

del 1738 Jean-Baptiste Grenouille. Fou un dels dies més xafogosos de l'any. La xafogor s'esllenegava com plom fos damunt el cementiri i s'esclafava en els carrerons veïns com un vapor corrupte que pudia a una barreja de melons podrits i banya cremada. Quan començaren els dolors del part, la mare de Grenouille es trobava en una parada de peix de la rue aux Fers tot escatant albors que, de primer, havia esbudellat. Els peixos, que pretesament havien estat arrencats del Sena aquell mateix matí, ja pudien tant que la seva ferum recobria la fortor de mort. Però la mare de Grenouille no s'adonava de la fetor dels peixos i dels cadàvers, ja que el seu nas era del tot insensible a les olors, i a més a més li feia mal tot el cos i el dolor esmorteïa la seva sensibilitat a tota percepció sensorial que vingués de fora. Només volia que acabés el dolor, volia dur a terme el fastigós part a cuita-corrents. Era el cinquè. Tots cinc els havia tinguts en aquella parada de peix, i tots cinc havien nascut morts o mig morts, ja que la carn sangonosa que eixia a penes es distingia de les tripes dels peixos escampades pel sòl, i tampoc no vivien gaire i, l vespre, tot plegat era recollit amb la pala i traginat fins al cementiri o cap avall al riu. El mateix passaria avui, i la mare de Grenouille, que encara era una dona jove, de vint-i-cinc anys, que feia molt de goig i encara conservava a la boca gairebé totes les dents i uns pocs cabells a la testa, i que , llevat de la gota, la sífilis i un principi de tisi, no patia cap malaltia seriosa, que esperava viure encara força temps, potser cinc o deu anys més, i potser fins i tot casar-se i tenir fills de veritat com l'esposa respectable d'un artesà vidu o d'algú semblant... la mare de Grenouille desitjava que tot hagués passat. I quan començaren els dolors del part s'arraulí sota el seu taulell i parí allí, com ja havia fet cinc vegades, i tallà amb el ganivet del peix el cordó umbilical del nounat. Però aleshores, per raó de la xafogor i de la ferum, que no percebia com a tals, sinó tan sols com a quelcom d'insuportable i atordidor -com una feixa de lliris blancs o una cambra petita curulla de narcisos-, s'esvaní, trabucà de costat, caigué sota el taulell i rodolà fins al bell mig del carrer, on restà ajaguda amb el ganivet a la mà.

Cridòria, corredisses, la gentada fa rotllana al seu voltant amb l'esguard embadocat, avisen la policia. La dona segueix esvanida al bell mig del carrer amb el ganivet a la mà, i a poc a poc recobra el coneixement.

Què li ha passat?

-No res.

D'on prové la sang del seu faldellí?

-Dels peixos.

S'alça, llença el ganivet i se'n va a rentar-se.

Aleshores, tot d'una, el nounat comença a cridar sota el taulell. Tots hi claven

els ulls, descobreixen el nadó sota un eixam de mosques, entre les tripes i els caps tallats dels peixos i l'estiregassen cap a fora. Les autoritats l'encomanen a una dida i detenen la mare. I puix que ella confessa i reconeix sense embuts que estava decidida a deixar rebentar el nounat, tal com havia fet, si més no, amb els altres quatre, la processen i condemnen per infanticidi múltiple, i dues setmanes després la decapiten a la Place de Grève.

TNANAG1

SE NE PALLA TIRITA O MINIÑO

Se ne palla tirita o Miniño,
préstale puoco nascer solecino.
Se a la risa del alba solouça
préstale puoco que nasca da Aurora
¡ai, ai, ai!

Se seu mesuro calor lle non vale,
préstale puoco que un boi me lle abafe
Se me chora de amor perolinas
valeme mais que venir de las Indias,
¡ai, ai, ai!

Se á terra se baixa la gloria
váleme mais que a riquesa da flota
Se ne palla o Miniño se deleita,
váleme mais que o trigo das eiras,
¡ai, ai, ai!

Se no medio da noite amanece,
apostarei que xamais anoitece.
Se ao nascer o Miniño se xela
por mina fé que o proba a terra.
¡ai, ai, ai!

TNANAG2

SI EN LAS PAJAS TIRITA MI NIÑO

Si en las pajas tirita mi niño
de poco le vale a soleciño
Si a la risa del alba solloza
de poco le vale nacer de la Aurora,
¡ay, ay, ay!

Si su propio calor no le es bueno,
de poco le vale que un buey le eche
aliento
Si me llora de amor cazuelitas,
me vale más que venido de Indias,
¡ay, ay, ay!

Si a la tierra se baja la gloria,
me vale más que botín de la flota
Si en la paja el Niñito se echa,
me vale más que el trigo en las eras.
¡ay, ay, ay!

Si en la mitad de la noche amanece
yo apostaré a que nunca anochece.
Si al nacer el Niñito se hiela,
lo está probando, a fe mía, la tierra.
¡ay, ay, ay!

TNANAHER

NANAS DE LA CEBOLLA

La cebolla es escarcha
cerrada y pobre.
Escarcha de tus días
y de mis noches.
Hambre y cebolla
hielo negro y escarcha
grande y redonda.

En la cuna del hambre
mi niño estaba.
Con sangre de cebolla
se amamantaba.
Pero tu sangre,
escarchada de azúcar,
cebolla y hambre.

Una mujer morena
resuelta en luna
se derrama hilo a hilo
sobre la cuna.
Ríete, niño,
que te traigo la luna
cuando es preciso.....

Miguel Hernández

TNANAAL1

NANA DE NEGRA-FLOR

Ya la flor de la noche
duerme la nana
con la frente caída
y la alas plegadas.

Negra-flor, no despiertes
hasta que la alborada
te haga flor de corpiño
de la mañana.

Negra-flor, no despiertes
hasta que el aire
en su corpiño rosa
te haga de encaje.

Rafael Alberti

TNANAAL2

NANA DEL NIÑO MALO

¡ A la mar, si no duermes,
que biene el viento !

Ya en las grutas marinas
ladran sus perros.

¡ Si no duermes al monte !
Vienen el buho
y el gabilan del bosque.

Cuando te duermas:
¡ al almendro, mi niño,
y a la estrellla de menta !

Rafael Alberti

TCALDERS

A quatre cantonades de casa em va escometre. Érem a les acaballes de la primavera i ja feia ben bé dues semanes que havíem facturat la fresca. Però ell duia encara una americana de vellut, una mica estropellada als colzes, les solapes aixecades arran de clatell i una gorra de franel.la enfonsada fins als ulls. No s'havia afaitat de feia dias, potser per fer més por. Però no en feia gaire, de por. Més aviat feia llàstima.

Jo li vaig seguir la veta per pura solidaritat, tot i que des del primer moment m'havia adonat que la pistola que m'havia situat a un pam del nas era de xocolata, i de la de llet, que és la que més m'agrada. Havia de fer veritables esforços per mantenir una cara de circumstàncies mitjanament convincent i per no clavar una bona mosegada a aquell temptador canó que tremolava sota els meus ulls...

...Em vaig recolzar a la pared i em contemplava l'atracador, que tombava el cap a una banda i tocava l'ase mentre cercava les paraules escaients per notificar-me que allo era un atracament.

Vist el seu embaràs, vaig estimar-me més fer-li un gest d'intel.ligència, donant-li entenent que em feia càrrec de la situació, i vaig començar a butxaquejar. Del meu escorcoll en vaig treure mig paquet de negre, un encenedor tirant a vell, un mocador, una tarjeta d'autobús a mig gastar, dues-centes trenta - quatre pessetes i el carnet d'identitad.

- El carnet me'l quedo. No us servirà de res i a mi em fa molta falta – li vaig dir.

L'atracador va fer que sí amb el cap, tot deglutint sorollosament.

Li vaig fer a mans tota la resta i encara li vaig demanar si li feia falta alguna cosa més...

Pere Calders

Altres exercicis Framework

PRÀCTICA Nº 1

Exercici d'elaboració d'un informe a partir d'una base de dades

Objectius:

- Estudiar la interrelació entre la Base de Dades i una finestra de Text. Concretament, elaborar un informe, és a dir, afegir en una finestra de text, on hi hagi línies escrites, una part o la totalitat d'una Base de Dades.
- Practicar el traspàs de dades des d'una Base de Dades a una Finestra de Text.

Exercici:

1a. Part

- Recupereu la Base de Dades de les comarques de Catalunya que heu elaborat en una pràctica anterior,el seu nom és **BDCOMARC.**
- Creeu una finestra de Text i doneu-li el nom **TINFCOMA**.
- Introduïu a la finestra de Text :

LES COMARQUES DE CATALUNYA

Les dades sobre la població de les comarques de Catalunya de l'any 1981 mostren que hi ha dues regions, BARCELONA i GIRONA, en què les comarques han tingut un creixement del nombre d'habitants. Tal com podeu observar al quadre següent:

- Un cop hàgiu escrit el text anterior, creeu una línia en blanc a sota del text, sortiu de la finestra-text i aneu a la Base de Dades **BDCOMARC.** Ordeneu els registres per ordre alfabètic, segons el camp **REGIÓ**. Elimineu els camps **CAPITAL**, **MUNICIPIS**, **SUPERFÍCIE**, **DENSITAT** i **INDUS_IM** de la Base de Dades que es troba a la memòria (ULL VIU !! un cop eliminats aquests camps no la guardeu al disc).
  * Ara situeu el cursor sobre el títol del camp **COMARCA.**
  * Seleccioneu amb **<F6>** totes les dades d'aquesta Base de Dades.
  * Un cop seleccionades, premeu **<F8>** per copiar aquestes

dades a la finestra de text. Recordeu que heu de sortir amb el cursor de la Base de Dades i anar a la finestra **TINFCOMA.**

* Entreu dins, col.loqueu el cursor a la línia de sota del text escrit "següent:" i premeu ↵.

- Observeu que acabeu de copiar les columnes de la Base de Dades **BDCOMARC** dins d'una finestra de text.

L'informe ja està fet.

- Imprimiu l'informe **TINFCOMA.** I guardeu-lo al disquet.

2a. Part

- Realitzeu un informe sobre els països del continent Europeu, que tracti sobre la taxa d'analfabetisme (descripció de la situació actual observada a partir de la base de dades MON3 o les hipòtesis de les causes que han portat a aquesta situació, o .....). Cal que al final de l'informe hi hagi un llistat dels països d'Europa on figuri el nom del país, el nombre d'habitants, l'índex de població urbana i l'índex d'analfabets.
- Guardeu aquest informe amb el nom **TINFEURO.**
- Imprimiu l'informe.

PRÀCTICA Nº 2

Exercici de confecció d'etiquetes

Objectius: - Realitzar la confecció d'etiquetes a partir de dades contingudes en una Base de Dades.

Exercici:

1a. Part

- Consisteix a confeccionar etiquetes a dues columnes per a una suposada tramesa d'una circular a tots els socis relacionats en la Base de Dades **CLUB**.
- Recupereu del disquet els arxius **CLUB.** i **ETIQUETA.** Analitzeu l'arxiu **ETIQUETA.**

  És una finestra col.lectora que conté, en el seu interior, dues finestres idèntiques posades de costat i cadascuna conté el format d'una etiqueta.

  Els noms dels camps on s'han d'anar a buscar les dades estan entre els símbols < >.
- Observeu al menú **Imprimir** a dins de l'opció **Variantes formato**:

  Quin marge esquerre hi ha?

  Quina amplada de línia té?

  Quin nombre de línies per pàgina hi ha?

  Quins són els marges superior i inferior
- Passeu a confeccionar les etiquetes:

  * Poseu paper a la impressora.
  * Des del marc de la finestra **ETIQUETA**, seleccioneu l'opció **Etiquetas** del menú **Util**.
  * Teclegeu **CLUB** per indicar el nom de la Base de Dades on s'aniran a buscar les dades. I premeu **↵.**
- Observeu el resultat sobre el paper.

- Confeccioneu etiquetes per a una suposada tramesa d'una circular als alcaldes de les capitals de comarca que tenen entre 30.000 i 50.000 habitants.
- Feu una còpia del fitxer **ETIQUETA**, cal que:
    * Situeu el cursor a sobre del marc **ETIQUETA.**
    * Premeu **<F8>** per fer una còpia.
    * Premeu ↵ per realitzar la còpia.
    * Canvieu el nom de la còpia, poseu-hi **ETIALCAL.**
- Feu les modificacions necessàries a la finestra **ETIALCAL**, per tal d'obtenir l'etiqueta amb l'estructura següent:.

Sr/Sra. Alcalde
Ajuntament
<CAPITAL> <COMARCA>

- Realitzeu la impressió de les etiquetes. I guardeu el fitxer **ETIALCAL** al vostre disc.

2a. Part:

- Recupereu la Base de Dades **BDCLASSE**, afegiu-hi, si no hi són, els camps adreça i població, i entreu-hi les dades de tots els companys del curs que teniu en aquesta Base de Dades.
- Confeccioneu etiquetes a **tres** columnes per a una suposada circular que els trametreu. Les etiquetes han de sortir ordenades per poblacions.
- Cal crear una finestra col.lectora (poseu-li el nom **ETICLASS**), amb tres finestres dins que representin les etiquetes; recordeu com és la finestra **ETIQUETA,** l'única diferència serà que hi haurà tres finestres de costat en comptes de dues. Les altres característiques han de mantenir-se.

  (Un altre mètode per aconseguir-ho és modificar la col.lectora **ETIQUETA**, afegint-hi una finestra més, la qual es pot crear a través de l'acció de **<F8>**. I a continuació, moure la finestra creada amb les tecles del cursor i situar-la a la dreta de les altres dues.)
- Abans de treure-les, activeu l'opció de text comprimit i poseu **anchura línea 130** del submenú **variantes formato**, del menú

Imprimir (Això és necessari perquè les impressores són de carro estret i realitzem la impressió sobre paper normal).

- Realitzeu la impressió de les etiquetes. I guardeu el fitxer **ETI-CLASS** al vostre disc.

PRÀCTICA Nº 3

Exercici de confecció de cartes personalitzades

Objectius: - Realitzar la confecció de cartes personalitzades a partir de dades contingudes en una Base.

Exercici:

1a. Part

- Es tracta de trametre una circular als Socis del Club per tal de notificar-los el calendari d'activitats previstes per a enguany.

- Recupereu del disquet els arxius **CLUB I CARTAPER**

- Obriu i llegiu **CARTAPER,** que és una circular o nota a enviar. Observeu que les dades que s'han de substituir estan representades pels noms dels camps (entre els símbols < >) on es troben les dades. Si el contingut d'un camp a vegades és buit i no volem que en el document a personalitzar hi quedi l'etiqueta i un espai buit heu de posar a davant de l'etiqueta la paraula clau **<OPCIONAL>**; observeu-ho a la penúltima línia del document **CARTAPER**.

- Filtreu la base de dades per tal que només us quedin els socis de fora d'Olot, ja que en una primera tramesa es fa arribar la circular als socis de fora.

- Passeu a confeccionar les cartes personalitzades:

  * Poseu paper a la impressora.
  * Des del marc de la finestra **CARTAPER**, seleccioneu l'opció **Personalizar** del menú **Util**.
  * Teclegeu **CLUB** per indicar el nom de la Base de Dades, on s'aniran a buscar les dades. I premeu ↵ .

Observeu el resultat sobre el paper. Fixeu-vos sobretot a les dues últimes línies impreses i observeu la diferència entre la carta d'en **Joan Boada i Soler** i la d'en **Joan Plana i Aimeric**.

2a. Part

- Escriviu una carta personalitzada, suposant que celebreu una festa pel vostre aniversari i voleu convidar els vostres companys de curs. I a la carta, com en tota carta personalitzada, hi han de figurar les dades personals del vostre company. La carta podeu anomenar-la **TANIVERS.**
- Heu d'utilitzar la Base de Dades **BDCLASSE.**
- Imprimiu algunes d'aquestes cartes.
- Guardeu la carta en el disquet.

PRÀCTICA Nº 4

Exercici de creació i maneig d'un full de càlcul

Objectius:

- Conèixer les possibilitats d'ús i aplicacions pràctiques del Full de Càlcul.
- Crear Fulls de Càlcul i veure'n les utilitats.

Exercici:

- Construïu un Full de Càlcul que serveixi per calcular la previsió del pressupost d'una sortida a la neu, de dos dies.
- Aquest Full de Càlcul ha de tenir 3 columnes i 16 files, com podeu observar al model que trobareu a continuació.
- El primer que s'ha de fer és fixar l'amplada i longitud del Full. Per fer això, heu de seleccionar el menú **Crear** i modificar les opcions **Anchura** i **Longitud.**

  Fixeu l'amplada del Full de Càlcul per tal que sigui de 3 columnes a partir de l'opció **Anchura (Camp/Cols)**, i la longitud del Full per tal que tingui 16 línies a partir de l'opció **Longitud(Reg/Filas)**.
- Creeu el Full a partir de l'opció **Hoja de cálculo** del menú **Crear**.
- Doneu-li el nom **FCESQUIA.**
- Entreu dins de la finestra (podeu ampliar-la prement **<F9>**).

Model

	A	B	C
1	Pressupost: Excursió de dos dies a Andorra		
2			
3	nombre d'alumnes:	28	
4			
5	CONCEPTE	Preu per cap	
6			
7	autocar	60000	
8	dormir	1650	
9	menjar	1600	
10	lloguer material	1500	
11	remuntadors	1800	
12	curset 3 hor./dia.	40000	
13			
14	TOTAL		
15			
16	COST PER ALUMNE		

- Introduïu les dades segons el model. Per Exemple, a l'A1, cal introduir **PRESSUPOST: Excursió de dos dies a Andorra**, cal que:

  * Situeu el cursor a la cel.la A1.

  * Teclegeu **PRESSUPOST: Excursió de dos dies a Andorra**

  * Premeu ↵ .

Com podeu observar, heu introduït el text a la cel.la A1.

A la B3 hi ha d'anar el número **28**. (Ull viu!!! a les cel.les el contingut de les quals hagi de ser numèric no premeu **<Espai>** abans.)

Per tal de visualitzar bé les dades cal dimensionar la columna A a 20 i la B i C a 13 (**<F4>**).

Aneu introduint al vostre Full de Càlcul les dades que observeu al model.

- Un cop hàgiu entrat totes les dades, caldrà introduir les fórmules; a la cel.la C8 ha d'anar-hi una fórmula que calculi l'import total de dormir. Aquesta serà el producte del preu per cap en concepte de dormir pel nombre d'alumnes, és a dir, B3*B8, ja que a B3 hi ha el contingut del nombre d'alumnes, i a B8 el preu de dormir per cap.

- Cal que:

  * Situeu el cursor a la cel.la C8.
  * Premeu **<F2>** per introduir la fórmula.
  * Teclegeu la fórmula **B3*B8**.
  * Premeu ↵ .

Observeu que a la cel.la C8 surt l'import total de dormir. Introduïu a les cel.les C9, C10 i C11, fórmules similars a aquestes que calculin els respectius totals.

A la casella C14 hi ha de figurar la suma de totes les despeses; per tant, la seva fórmula serà: C7+C8+C9+C10+C11+C12.

I finalment, a la casella C16, hi ha de constar l'import per alumne, per tant, la fórmula serà: C14/B3.

- Quin preu ha de pagar cada alumne per anar a esquiar?
- Si en comptes de 28 alumnes fossin 35, quant sortiria per alumne? (Cal modificar el contingut de la cel.la B3, situar el cursor a la casella B3 i teclejar **35** i prémer ↵ .)
- Si fóssim 40 alumnes, ens rebaixarien 200 pessetes per cap pel dormir i pel menjar , i 100 pessetes per cap, pel preu del lloguer de material. En aquestes condicions, què hauria de pagar cada alumne?
- Graveu aquest Full de Càlcul al vostre disquet. (Per gravar-lo, cal fer el mateix que si fos una finestra de text)
- Imprimiu-lo.

PRÀCTICA Nº 5

Exercici de creació i maneig d'un full de càlcul

Objectius:

- Conèixer les possibilitats d'ús i aplicacions pràctiques del Full de Càlcul.
- Crear Fulls de Càlcul i veure'n les utilitats.

Exercici:

1a. Part

- Construïu un Full de Càlcul sobre les dades de matriculació d'un centre que té 10 especialitats. El Full de Càlcul realitzarà els totals per curs i especialitat, els percentatges i, també, el nombre màxim i mínim d'alumnes per curs.
- El Full de Càlcul que heu de crear ha de tenir 8 columnes i 17 files. (Mireu el model que hi ha a la pàgina següent, que és una part del que heu de fer vosaltres)

  Fixeu l'amplada del Full de Càlcul per tal que sigui de 8 columnes a partir de l'opció **Anchura (# Camp/Cols)** i la longitud del Full per tal que tingui 17 línies, a partir de l'opció **Longitud(# Reg/Filas).**
- Creeu el Full a partir de l'opció **Hoja de cálculo** del menú **Crear**.
- Doneu-li el nom **FCMATRIC.**
- Entreu dins de la finestra (podeu ampliar-la prement **<F9>**).
- Escriviu a la cel.la A1 **Especialitat**, a les cel.les B1 fins F1: **1er Curs**, **2on Curs**, **3er Curs**, **4art Curs** i **5è Curs**.
- Deixeu la segona línia en blanc.
- Poseu a les cel.les A3 fins A12 els noms de les especialitats: **Administratiu**, **Electricitat**, **Metall**, **Delineació**, **Sanitari**, **Moda i Confecció**, **Agrària**, **Rem**, **Mòdul Manteniment i Mòdul Agrària**.
- Tingueu present que:

  * Si el primer caràcter que introduïu és un número o un dels caràcters **@ . + - (# $** el contingut de la cel.la serà considerat com a numèric; en cas contrari, com a text.

* Si un dels noms és més llarg que les dimensions de la cel.la (inicialment té una amplada de 9 caràcters), l'amplada d'aquesta es pot modificar col.locant el cursor a la cel.la en qüestió, prement <F4> (Dimensionar) i les tecles de moviment del cursor fins que tingueu l'amplada desitjada.

* Perquè el text o números que escriviu quedin introduïts al full de càlcul, cal que premeu ↵ .

* Si us equivoqueu a l'hora d'entrar una dada, per esborrar-la, només cal prémer la tecla <Del>/<Supr>.

- A continuació, entreu el nombre d'alumnes de cada curs, (dels que no tingueu dades no hi poseu res) observeu el model :

Model

	A	B	C	D	E	F
1	Especialitat	1er Curs	2on Curs	3er Curs	4art Curs	5è Curs
2						
3	ADMINISTRATIU	86	57	39	60	49
4	ELECTRICITAT	42	27	20	17	30
5	METALL	51	22	18	16	19
6	DELINEACIÓ	30	20	15	15	18
7	SANITARI	23	30	18	21	17
8	MODA I CONFECCIÓ	35	35	28	24	19
9	AGRÀRIA	19	15			
10	REM		72			
11	MÒDUL MANTENIMENT			20		
12	MÒDUL AGRÀRIA			15		
13						
14						
15						
16						
17						

- Una vegada entrades totes les dades, heu d'introduir les fórmules necessàries per tal que el Full calculi els totals d'alumnes per cursos i especialitats.

Situeu-vos a la cel.la G1 i escriviu el títol **TOTAL.** i a la cel.la H1 **PERCENT.**

- Per tal de calcular la suma de tots els alumnes d'administratiu, cal introduir la fórmula **B3+C3+D3+E3+F3** a la casella G3. Recordeu que abans de començar a escriure la fórmula, cal situar el cursor a la casella G3 i prémer **<F2>**.

- Ara hauríeu de copiar fórmules semblants a la de la casella G3 a la resta de caselles (G4 fins G12). Hi ha un sistema per copiar la fórmula anterior a les altres caselles de forma que, a més a més, tingui el rang adequat.

    * Situeu el cursor a la cel.la que té la fórmula que voleu copiar (G3).
    * Premeu la tecla **<F8> (Copiar)**.
    * Situeu el cursor a la cel.la on voleu començar a copiar (G4).
    * Premeu la tecla **<F6>** (ampliar selecció) i amb les tecles de moviment del cursor, marqueu fins a la cel.la G12 .
    * Premeu ↵ per confirmar el final de la zona seleccionada com a destí de la còpia i una altra vegada premeu ↵ per acabar l'acció de copiar.

Amb aquesta operació, el contingut de les cel.les G4 fins a la G12 haurà quedat actualitzat, i observareu que el contingut de cel.les s'ha adequat a la seva línia, és a dir, que a G4 la fórmula és **B4+C4+D4+E4+F4**. També podem utilitzar la funció FRED del Framework **@SUM(B4:F4)** que fa de sumatori a la regió B4 fins a F4.

- Deixeu la línia 13 lliure.

- Escriviu a la casella A14 **TOTAL PER CURS**, i de la cel.la B14 fins a la G14 cal introduir les fórmules que ens donin el total d'alumnes matriculats a 1er Curs,....... 5è Curs i Total alumnes matriculats.

- A la casella H3 s'hauria de calcular el percentatge d'alumnes que hi ha d'administratiu. Per tant, cal introduir la fórmula **G3/G14**, anar al menú **Números** i activar l'opció **Porcentual.** (El fet de col.locar el signe **$** serveix per aconseguir que quan copiem la fórmula a la casella següent continuï dividint per la casella G14 i no canviï. Referència absoluta.)

- Copieu la fórmula de la cel.la H3 a les cel.les H4 fins a la H12.

- A la casella A15 cal escriure el títol **PERCENT. PER CURS**.

- Introduïu a la cel.la B15 fins a la G15, les fórmules per calcular els percentatges d'alumnes per cursos.
- A la casella A16 cal escriure el títol **NOMBRE MAX.** i a la casella A17 **NOMBRE MIN.**
- Introduïu a la cel.la B16 la fórmula **@MAX(B3:B12)** que té la funció de buscar el nombre màxim que hi ha en el rang de cel.les indicades entre parèntesis.
- Copieu la fórmula de la casella B16 a les caselles (C16 fins a la G16).
- Introduïu a la casella B17 la fórmula **@MIN(B3:B12)**, que té la funció de buscar el valor mínim que hi ha en el rang de cel.les indicades entre parèntesi.
- Copieu la fórmula de la casella B17 a les caselles (C17 fins a la G17).
- Graveu aquest Full de Càlcul al vostre disquet.
- Imprimiu-lo. (ULL VIU!!!. Text comprimit. Si abans activeu la macro **<Alt><F4>** sabreu l'amplada que ocupa el Full de Càlcul)
- Modifiqueu, ara, alguna dada; per exemple modifiqueu el nombre d'alumnes de 1er. curs d'ELECTRICITAT a 62 i observeu com automàticament, canvien tots els valors que es troben relacionats amb aquesta dada.

2a. Part

1. Creeu i imprimiu un Full de Càlcul que serveixi per a calcular l'àrea d'un triangle.

2. Creeu un Full de Càlcul que calculi una variable donades les altres dues de la fórmula de l'interès (variables: Capital, interès i temps).

3. Creeu un Full de Càlcul que serveixi per a calcular les Temperatures mitjanes i la desviació per a cada dia del mes. Les dades a entrar són la Temperatura màxima i la mínima de cada dia.

4. Creeu un Full de Càlcul per dur a terme la confecció de la Carta de Pagament de la declaració de l'impost sobre la renda de les persones físiques, seguint l'exemple que el Ministeri d'Economia i Hisenda dóna en el seu quadern d'instruccions de la renda simplificada.

PRÀCTICA Nº 6

Exercici de creació de gràfics

Objectius:
- Conèixer les possibilitats gràfiques del FRAMEWORK.
- Veure els passos necessaris per a l'obtenció d'un gràfic.
- Saber escollir el tipus de gràfic més adient per representar un conjunt de dades concret.

Exercici:

- Realització d'un conjunt de gràfics a partir del Full de Càlcul de la pràctica anterior (**FCMATRIC**).
- Carregueu a la memòria el fitxer **FCMATRIC.**
- Construïu el primer gràfic, que ha de representar els alumnes matriculats a cada curs de l'especialitat d'administratiu. Els passos són:
  - Seleccioneu la zona de cel.les del Full de Càlcul que contenen les dades a representar. (A les caselles seleccionades només hi poden haver valors numèrics, ja que els títols de la primera fila i de la primera columna serviran per a col.locar els títols dels valors representats a l'eix horitzontal, inicialment es col.loquen els títols de les columnes.)
  - Situeu el cursor a la cel.la B3, premeu la tecla **<F6>** (Ampliar selecció) i amb les tecles del moviment del cursor marqueu totes les cel.les que estan entre B3 i F3. Premeu ↵ per confirmar.
  - Obriu el menú **Gráfico**.
  - Activeu l'opció **Barras**.
  - Activeu l'opció **Dibujar Gráfico.** La línia de missatges us demana que situeu el cursor on ha de dibuixar-se el gràfic; en el nostre cas volem que es dibuixi en una finestra en blanc; per a això cal prémer de nou ↵ .
- El gràfic ja està dibuixat; si voleu que ocupi tota la pantalla i que surti de colors, premeu **<F9>**. Per tornar a les dimensions d'abans, torneu a prémer **<F9>**. (A través de la tecla **<F4>** podeu canviar la grandària de la finestra i del mateix gràfic).

- Per posar títol al gràfic cal que poseu el títol a la finestra d'aquesta manera:

  * Poseu el cursor al marc de la finestra del gràfic.
  * Teclegeu **ADMINISTRATIU.** I premeu ↵ .
  * Llavors, cal prémer **<F5>** per tal que es dibuixi el títol a dins.

- Fixeu-vos que en aquest gràfic, a l'eix horitzontal us han sortit els cursos.

- Imprimiu aquest gràfic. Això s'aconsegueix des del marc de la finestra gràfica i activant l'opció **Comenzar** del menú **Imprimir.**

- En el cas que volguéssim guardar aquest gràfic, s'ha de procedir com si fos una finestra de text, és a dir, prement simultàniament **<Ctrl>** i ↵ .

- Construïu el gràfic que representi la distribució d'alumnes per especialitats.

  * Seleccioneu les dades de les caselles G3 fins a la G12.
  * Ara, activeu l'opció **Cols generan etiquetas** del menú **Gráfico**; això cal fer-ho perquè a l'eix horitzontal surtin les diferents especialitats.
  * Activeu **Dibujar Gráfico** del menú **Gráfico.**
  * I premeu ↵ per crear una finestra en blanc on s'ha de dibuixar el nou gràfic.
  * Poseu el títol **DISTRIBUCIÖ D'ALUMNES PER ESPECIALITATS.** I premeu **<F5>.**

- Imprimiu-lo.

- Compareu aquest gràfic amb l'anterior.

- Realització d'un gràfic posant nom als eixos. El gràfic ha de representar la distribució d'alumnes de 1er Curs de les set especialitats.

  * Aneu al Full de Càlcul i seleccioneu les dades de 1er Curs.
  * Activeu l'opció **Opciones** del menú **Gráfico**
  * Activeu l'opció **X-Título** i introduïu **ESPECIALITATS**.
  * Entreu a l'opció **Y-Título** i el nom **ALUMNES**.

* Activeu l'opció **Dibujar Gráfico** del menú general **Gráfico** i premeu ↵ per crear la finestra on ha de dibuixar-se el gràfic.

Observeu que aquest gràfic conté els títols dels eixos.

- Per posar títol al gràfic, introduïu al marc de la finestra **DISTRIBUCIÓ D'ALUMNES DE 1er CURS.** I a continuació, premeu **<F5>** per tal que surti dibuixat dins de la finestra.
- Imprimiu-lo.
- Construïu un gràfic de la distribució d'alumnes de les especialitats d'electricitat i de metall.
    * Seleccioneu en el Full de Càlcul els alumnes de cada curs de les dues especialitats esmentades anteriorment.
    * Activeu l'opció **Files generan etiquetas** del menú **Gráfico**. I modifiqueu el títol de l'eix X, posant **CURSOS.**
    * Activeu l'opció **Dibujar Gráfico** del menú **Gráfico.**
    * Observeu-lo i imprimiu-lo.
- Feu el mateix gràfic de l'apartat anterior amb la següent modificació: Activant l'opció **Cols generan etiquetas.** Compareu els dos gràfics. Escriviu les diferències que heu observat.
- Creeu un gràfic de **Línies** de la distribució d'alumnes de l'especialitat de Moda i Confecció.
    * Seleccioneu els alumnes de l'especialitat de Moda i Confecció.
    * Activeu l'opció **Lineas** del menú **Gráfico**. Seguidament, activeu l'opció **Filas generan etiquetas**. I finalment **Dibujar gráfico**.
    * Observeu-lo i imprimiu-lo.
- Repetiu el punt anterior però utilitzant l'opció **Ininterrumpidas: Líneas**. Escriviu la diferència entre aquests dos gràfics últims.
- Realitzeu un gràfic **Circular** amb les dades dels alumnes de l'especialitat de Sanitàri.
    * Seleccioneu el nombre d'alumnes de l'especialitat Sanitària del Full de Càlcul.
    * Aneu al menú **Gráfico** i activeu les opcions: **Filas generan etiquetas**, **Gráficos circulares** i **Dibujar gráfico.**

* Observeu el gràfic que surt. Podeu passar a treure'n una còpia per impressora.

- Realitzeu un gràfic **Circular** amb els sectors separats de la distribució d'alumnes de l'especialitat de Delineació.

    * Seleccioneu els alumnes de Delineació del Full de Càlcul.
    * Aneu al menú **Gráfico** i comproveu que es troben activades les opcions: **Filas generan etiquetas** i **Gráficos circulares**. Activeu l'opció **Opciones** i, concretament, modifiqueu amb un -1 el valor de l'opció **Circular parte aislada**.
    * Activeu **Dibujar gráfico**.
    * Observeu el resultat del gràfic dibuixat i compareu-lo amb el gràfic fet a l'apartat anterior.
    * Imprimiu-lo.

ETIQUETA

Sr/Sra. <NOM> <COGNOMS>	Sr/Sra. <NOM> <COGNOMS>
C/. <ADREÇA>	C/. <ADREÇA>
<CP> <LOCALITAT>	<CP> <LOCALITAT>

CARTAPER

Olot, a 20 de desembre de 1989

Estimat/da. <NOM>.

Em complau d'informar-vos de les activitats que aquest distingit Club, que té l'honor de tenir-vos, Sr/Sra <NOM> <COGNOMS>, com a soci, ha programat per al primer trimestre de l'any 1990:

* dia 6 de gener (dia del Reis) una cacera matinal amb vermut (tapeta de veritables cargols banyuts).

* dia 13 de febrer (Carnaval) Gran ball de disfresses al saló del club (enguany tothom ha de disfressar-se de peix).

* dia 19 de març (Sant Josep) I campionat 90, matí: concurs de pesca al lloc habitual, mig mati: campionat d'escacs, migdia: dinar de germanor, tarda: campionat de billar, cap- vespre: concurs de lectura ràpida i a la nit: observació astronò-mica.

Esperem la vostra estimada participació. Sense res més per informar-vos, s'acomiada el seu humil servidor.

El matxaca del club

PD. Aprofitant l'avinentesa, li notifico les seves dades. En cas d'alguna errada li prego que ens ho comuniqui com més aviat millor.

<OPCIONAL>

AFICIONS: <AFICIONS>

TIPUS DE QUOTA: <QUOTA>   NÚMERO TELÈFON: <TELÈFON>

COMARCA	REGIÒ	CAPITAL	MUNICIPIS	SUPERFICIE	DENSITAT	POBLA70	POBLA81	CREIXEMENT	INDUS IM
ALT CAMP	TARRAGONA	VALLS	23	548.13	54.54	29896	32761	2865	TÈXTILS
ALT EMPORDÀ	GIRONA	FIGUERES	68	1338.98	53.79	72021	81845	9824	CONSTRUCCIÒ
ALT PENEDÈS	BARCELONA	VILAFRANCA	25	525.40	104.14	54716	63474	8758	ALIMENTÀRIA
ALT URGELL	SEU D'URGELL	LA SEU D'URGELL	19	1446.88	13.63	19726	19828	102	CONSTRUCCIÒ
ANOIA	MANRESA	IGUALADA	54	893	74.11	66178	78176	11998	TÈXTILS
BAGES	MANRESA	MANRESA	35	1295.22	105.99	137279	150360	13081	TÈXTILS
BAIX CAMP	TARRAGONA	REUS	27	674.54	137.44	92710	119487	26777	TÈXTILS
BAIX EBRE	TORTOSA	TORTOSA	13	1035.89	63.01	65267	65898	631	CONSTRUCCIÓ
BAIX EMPORDÀ	GIRONA	LA BISBAL	36	733.79	97.03	71198	81454	10256	CONSTRUCCIÓ
BAIX LLOBREGAT	BARCELONA	SANT FELIU	27	474.77	739.89	351279	515977	164698	METAL·LÚRGIQUES
BAIX PENEDÈS	BARCELONA	EL VENDRELL	12	264.01	81.02	21390	29005	7615	TÈXTILS
BARCELONÈS	BARCELONA	BARCELONA	7	159.23	14569.31	2319871	2510163	190292	METAL·LÚRGIQUES
BERGUEDÀ	MANRESA	BERGA	30	1182.46	38.76	45834	42152	-3682	TÈXTILS
CERDANYA	SEU D'URGELL	PUIGCERDÀ	16	546.40	22.81	12465	12456	-9	TÈXTILS
CONCA DE BARBERÀ	TARRAGONA	MONTBLANC	21	637.83	29.51	18824	18073	-751	TÈXTILS
GARRAF	BARCELONA	VILANOVA I LA GELTRU	8	261.13	215.36	56238	70206	13968	METAL·LÚRGIQUES
GARROTXA	GIRONA	OLOT	21	735.79	59.80	44001	44929	928	TÈXTILS
GIRONÈS	GIRONA	GIRONA	36	838.18	137.71	115422	137435	22013	CONSTRUCCIÓ
LA NOGUERA	LLEIDA	BALAGUER	35	1840.72	26.06	47961	44677	-3284	CONSTRUCCIÓ
LA SELVA	GIRONA	ST. COLOMA DE FARNERS	25	995.60	71.46	71145	82241	11096	CONSTRUCCIÓ
LES GARRIGUES	LLEIDA	LES BORGES BLANQUES	25	839.96	29.00	24355	22524	-1831	QUÍMIQUES
MARESME	BARCELONA	MATARÓ	30	395.01	483.40	190949	252952	62003	TÈXTILS
MONTSIÀ	TORTOSA	AMPOSTA	11	657.42	69.75	45854	49255	3401	FUSTA I MOBLES
OSONA	VIC	VIC	47	1191.79	82.85	98744	111123	12379	TÈXTILS
PALLARS JUSSÀ	SEU D'URGELL	TREMP	17	1289.97	12.48	16105	15632	-473	CONSTRUCCIÓ
PALLARS SOBIRÀ	LLEIDA	SORT	15	1354.74	5.72	7747	5247	-2500	CONSTRUCCIÓ
PRIORAT	GIRONA	FALSET	24	517.21	23.61	12209	10432	-1777	EXTRACTIVES
RIPOLLÈS	TORTOSA	RIPOLL	24	1031.16	32.83	33851	32958	-893	TEXTILS
RIBERA D'EBRE	TARRAGONA	MORA D'EBRE	14	891.92	28.40	25330	25628	298	CONSTRUCCIÓ
SEGARRA	MANRESA	CERVERA	21	1840.72	24.97	45961	44677	-1284	ALIMENTARIES
SEGRIÀ	LLEIDA	LLEIDA	42	1469.04	103.99	152759	171206	18447	CONSTRUCCIÓ
SOLSONÈS	MANRESA	SOLSONA	14	971.90	11.04	10734	10711	-23	FUSTA I MOBLES
TARRAGONÈS	TARRAGONA	TARRAGONA	22	344.93	307.57	106090	152492	46402	CONSTRUCCIÓ
TERRA ALTA	TORTOSA	GANDESA	12	1127.46	18.02	20312	18659	-1653	EXTRACTIVES
URGELL	LLEIDA	TÀRREGA	26	675.49	53.72	36289	34946	-1343	METAL·LÚRGIQUES
VALLÈS OCCIDENTAL	BARCELONA	SABADELL	25	619.70	740.44	458853	607061	148208	TÈXTILS
VALLÈS ORIENTAL	BARCELONA	GRANOLLERS	41	813.57	180.85	147137	214892	67755	TÈXTILS
VALL D'ARAN	SEU D'URGELL	VIELLA	9	620.48	8.15	5055	5923	868	CONSTRUCCIÓ

COGNOMS	NOM	ADRECA	LOCALITAT	TELEFON
Arranz Mas	Albert	Aribau,2	Barcelona	3262250
Font Sala	Enric	Roselló, 12	Barcelona	2617345
Freixas Mas	Marta	Tarragona, 12	Barcelona	2267890
Llonch Ribes	Joan	Badal,14	Barcelona	2343031
Mas Paré	Pere	Mallorca, 7	Barcelona	3261212
Olivé Calafell	Josep	Muntaner, 18	Barcelona	3091010
Puig Farrés	Montse	Provença, 43	Barcelona	3456666
Pujol Soler	Josep	Muntaner, 4	Barcelona	3287070
Soler Paré	Rosa	Diputació, 20	Barcelona	2984050
Soms Dalmau	Maria	Urgell, 18	Barcelona	2559423

COGNOMS	NOM	ADRECA	CP	LOCALITAT	TELEFON	DATA_ENT	AFICIONS	QUOTA
Boada i Soler	Joan	Pou del Glaç, 4	17178	Les Preses	287070	10-10-86		C
Arumí i Bosch	Ramon	Cabrioler, 22	17800	Olot	262250	08-12-84	cinema, cacera, lectura	C
Camps i Soler	Esteve	Pau, 12	17800	Olot	261743	10-06-85	billar, lectura	A
Esteve i Camós	Pilar	Major, 43	17800	Olot	262743	14-04-86	cinema, lectura,	C
Jordà i Bac	Pere	Pere IV, 7	17800	Olot	261212	12-02-85	pesca, cacera, cinema	B
Masó i Baells	Josep	Major, 18	17811	Santa Pau	681010	05-05-85	pesca, astronomia	B
Plana i Aimeric	Joan	Graells s/n	17858	La Canya	293031	04-02-86	cinema, lectura, cacera	B
Sala i Aubert	Carme	Ausias Marc, 12	17800	Olot	267890	24-10-86	lectura, billar	A
Sala i Soms	Maria	Joan XXIII, 18	17857	St. Joan	503423	12-09-85	escacs, cinema, lectura	B
Solà i Busquets	Rosa	Ventura, 20	17800	Olot	264050	23-12-86	escacs, cinema, bolets	A